

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

17. júla 1992

**STENOGRAFICKÁ SPRÁVA
O 3. SCHÔDZI
SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY**

X . volebné obdobie

S t e n o g r a f i c k á s p r a v a
o 3. schôdzi Slovenskej národnej rady
konanej 17. júla 1992

P r o g r a m s c h ō d z e:

**Návrh Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti
Slovenskej republiky**

S t e n o g r a f i c k á s p r á v a
o 3. schôdzi Slovenskej národnej rady
konanej 17. júla 1992

Predseda SNR I. Gašparovič:

Vážene poslankyne,
vážení poslanci,
milí hostia,

otvaram rokovanie 3. schôdze Slovenskej národnej rady,
na ktorej vas všetkých vitam.

Vitam na našom rokovaní predsedu vlády Slovenskej republiky pana Vladimíra Mečiara a ostatných členov vlády Slovenskej republiky /potlesk/.

Dalej srdečne vitam hosti na dnešnej schôdzi, a to pana Michala Kováča, predsedu Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky /potlesk/, pána Romana Zelenaya, podpredsedu Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky /potlesk/, pána Jozefa Stan-ka, podpredsedu Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky /potlesk/, pana Rudolfa Filkusa, podpredsedu vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky /potlesk/, ministrov vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky panov Imricha Andrejčaka /potlesk/, Jaroslava Kuběčku /potlesk/, Jozefa Moravčika /potlesk/ a Milana Čiča, podpredsedu federalnej vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky /potlesk/.

Úprimne vitam na rokovaní Slovenskej národnej rady hosti zo zahraničia Willyho Kuijpersa, senatora Belgického parlamentu /potlesk/, pana Luigi Morettiho a Vincenza Lichtensteina, poslancov Európskeho parlamentu /potlesk/.

Ďalej vitam na našom rokovaní Jeho Excelenciu Jana arcibiskupa Sokola, metropolitu rímsko-katolíckej cirkvi, predstaviteľov evanjelickej cirkvi augsburskeho vyznania, grécko-katolíckej cirkvi, pravoslávnej cirkvi, ako aj predsedu Ústredného zväzu židovských náboženských cirkvi v Slovenskej republike pána Juraja Reicha /potlesk/.

Som rád, že môžem medzi nami privítať aj predsedu Matice slovenskej Jozefa Markuša /potlesk/ a predsedu Svetového kongresu Slovákov pána Mariána Šťastného /potlesk/.

Medzi nami sú tu dnes aj niektoré významné osobnosti slovenského života pan Roman Kalisky, Vladimír Mináč, Jan Smolec a mnohí ďalší. Vitam aj ich /potlesk/

Vážené panie poslankyne,
vážení páni poslanci,

prosim, aby ste sa prezentovali kvôli zisteniu počtu prítomných poslancov.

Konštatujem, že na dnešnej schôdzi Slovenskej národnej rady je 142 poslancov, to znamená, že sme uznašiaschopní.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady navrhuje na dnešnej schôdzi prerokovať ako jediný bod programu

Návrh Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky.

Hlasí sa o slovo pan poslanec Mikloško.

Poslanec F. Mikloško:

Váženy pán predseda,
vážená Slovenská národná rada,
vážena vláda Slovenskej republiky,

v mene poslaneckého klubu Kresťansko-demokratického hnutia v zmysle § 13 ods. 3 rokovacieho poriadku navrhujem doplniť program dnešnej schôdze Slovenskej národnej rady o bod "Návrh Slovenskej národnej rady na vyhlásenie referenda o vystúpení Slovenskej republiky z Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky podľa ustavného zákona z 18. júla 1991 o referende". Tento bod žiadam zaradiť ako prvý bod dnešného rokovania.

Na dnešnej plenárnej schôdzi sa bude prerokúvať Deklarácia o zvrchovanosti Slovenskej republiky. Myslím, že sa všetci zhodneme v tom, že zvrchovanú republiku môžu tvoriť len zvrchovaní občania tejto krajiny. K neodňateľnému právu takéhoto občana patrí vyjadriť sa k závažným a osudovým otázkam svojho národa a republiky resp. štátu. Dnes prijíma Slovenská národná rada deklaráciu o zvrchovanosti, kde sa na záver hovorí, že táto deklarácia tvorí základ tvorby budúcej suverénnej Slovenskej republiky. Je preto logické, že okrem Slovenskej národnej rady dnes musíme vyzvať aj občana Slovenskej republiky, aby sa k tejto otázke vyjadril.

Preto, ako som už povedal, v mene poslaneckého klubu KDH žiadame zaradiť na dnešnú schôdzu bod programu Návrh na vyhlásenie referenda v Slovenskej republike podľa spomenutého ústavného zákona. O tomto mojom návrhu na doplnenie programu má Slovenská národná rada podľa § 13 ods. 3 rokovacieho poriadku rozhodnúť bez rozpravy.

Ďakujem.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Mikloškovi. Ma ešte niekto z vás pripomienky k programu? Pan poslanec Ftačník.

Poslanec M. Ftačník:

Pán predseda, vzhľadom na návrh, ktorý predniesol pán poslanec Mikloško, mali by sa o tom poradiť poslanske klu- by. To je môj návrh.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Má ešte niekto pripomienku k programu?

/Ďalšie pripomienky neboli./

Ak nie, podľa rokovacieho poriadku musím dať hlasovať podľa toho, ako boli pripomienky k programu podané. Preto budeme hlasovať najskôr o návrhu pána poslanca Mikloška, ktorý navrhuje, aby do programu bol daný bod "Návrh Sloven- skej národnej rady na vyhlásenie referenda o vystúpení Slo- venskej republiky z Českej a Slovenskej Federatívnej Repub- liky podľa ústavného zákona z 18. júla 1991 o referende.

Panie poslankyne, páni poslanci, dávam hlasovať o návr- hu, ktorý som vám prečítal.

Prosim, prezentujte sa.

Konštatujem, že v sále je 146 poslancov. Sme teda uzná- šaniaschopní, budeme hlasovať.

Pýtam sa, kto je za navrhovaný bod, o ktorý má byť do- plnené naše rokovanie?

/Za návrh hlasovalo 33 poslancov./

Pýtam sa, kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 89 poslancov./

Pytam sa, či sa niekto zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 24 poslancov./

Ďakujem. Pre bolo 33 poslancov, 89 bolo proti, 24 sa zdržalo hlasovania. Konštatujem, že návrh nebol prijatý.

Vzhľadom na to, že návrh pána poslanca Ftáčnika bol smerovaný k porade klubov k tomuto návrhu rozšírenia programu, porada klubov je už bezpredmetná.

Budeme sa opäť prezentovať.

Konštatujem, že je prítomných 146 poslancov a poslankyň, sme uznašaniashopní.

Budeme hlasovať o programe schôdze.

Kto je za program tak, ako ho máte predložený?

Za návrh hlasovalo 115 poslancov.

Kto je proti?

Proti hlasovalo 26 poslancov.

Pytam sa, či sa niekto zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 5 poslancov.

Zisťujem, že sme program schôdze schválili.

Važené poslankyne,
vážení poslanci,

skôr, ako začneme rokovať o návrhu Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky, chcem pripomenúť, že o návrhu budeme hlasovať verejne spôsobom schváleným na 2. schôdzi Slovenskej národnej rady, pokiaľ sa neuznesieme o inom spôsobe. Má niekto iný návrh? Pán poslanec Miškovský.

Poslanec V. Miškovský:

Vážene dámy a páni,

navrhujem, aby sa o návrhu Deklarácie o zvrchovanosti Slovenskej republiky hlasovalo verejne podľa mien, a to tak, že poslanec po menovitom oslovení predsedajúcim schôdze vstane a vysloví svoje stanovisko slovami "hlasujem za deklaráciu", "hlasujem proti deklarácii" alebo "zdržiavam sa hlasovania". Predsedajúci schôdze zopakuje meno poslanca a jeho hlasovanie.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi. Pani poslankyňa Rothmayerová.

Poslankyňa G. Rothmayerová:

Váženy pán predseda,
vážená vlada,
ctená Slovenská národná rada,
ctení hostia,

verím, že tých, ktorí navrhujú hlasovanie o deklarácii po menách, vedie dobrá vôľa ešte viac zvýrazniť slávnosť chvíle, ešte viac podčiarknuť, že táto národná rada je schopná v historickej chvíli sa nerozdeľovať, že ide skutočne o dorozumenie a porozumenie medzi ľuďmi, nech nás pán Boh všelijakých ma, ale musím sa navrhovateľov opýtať, aby som sa nerozhodovala len na základe viery. Dobre tomu rozumiem, alebo je za hlasovaním po menách ešte aj čosi iné? Čosi, čo nám pre budúcnosť slavu neprinesie. Doprajme, prosím, radosť čistou a ničím neskalenú všetkým, ktorí na tento deň čakali. Nepokúšajme sa zvýrazňovať tých, ktorí majú iný názor. Len predčierom tu pán premiér spomenul, že Slovensko možno ide do ťažkých skúšok, kde bude potrebovať všetkých. Pokúsme sa

teda byť svorní v tejto historickej chvíli. Preto mám iný návrh, hlasujme stlačením tlačidla a zdvihnutím ruky.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda SNR I, Gašparovič:

Ďakujem pekne pani poslankyni. Má ešte niekto iný návrh? Poslanec Ftáčnik.

Poslanec M. Ftáčnik:

Váženy pan predseda,
vážena vláda,
vážena Slovenská národná rada,

dovoľte mi jednu poznámku k hlasovaniu na dnešnej schôdzi, ktorá sa nebude týkať návrhu pána poslanca Miškovského. Iste sa pamätáte, ako sa v uplynulom volebnom období stavali jednotlivé poslanecké kluby k návrhu deklarácie o štátnej suverenite, či zvrchovanosti Slovenskej republiky, ako ju odsuvali, či hlasovaním nezaradili na program. Osobitne zostali v pamati postoje k návrhu deklarácie, ktorú predložil Slovenskej národnej rade pan Oberhauser. Preto si iste spomeniete, že Slovenská národná rada vtedy prijala návrh poslanca Sabu, aby na prijatie deklarácie bola potrebná trojpatinová väčšina. Podpora, ktorú tomuto návrhu vyslovil klub Strany demokratickej ľavice, vyplývala z presvedčenia, že prijatie deklarácie by mal byť dôstojný akt, na ktorom sa dokaže zhodnúť širší okruh politických síl. V minulej Slovenskej národnej rade to politické strany a hnutia nedokázali.

Z rovnakých dôvodov ako predtým, a mohol by som ich menovať omnoho viac, dávam pozmeňovací návrh, aby Slovenská

národná rada v zmysle § 3 ods. 2 rokovacieho poriadku prijala uznesenie, podľa ktorého na prijatie Deklarácie o zvrchovanosti Slovenskej republiky je potrebný súhlas aspoň troch patin všetkých poslancov Slovenskej národnej rady. Mohol by som teraz široko vysvetľovať oprávnenosť takehoto návrhu, jeho právnu podloženosť, ale neurobím to. Povieť už len jednu dôležitú vec. Ak ma niekto podozrieva, že týmto návrhom chcem niečo zablokovať, zabrzdíť, nie je to pravda. Som totiž presvedčený, že dnešné politické sily, ktoré sú zastupené v slovenskom parlamente, dokázali v otázke prijatia deklarácie nájsť zásadnú zrodu, a preto či prejde návrh na trojpatinové hlasovanie alebo nie, Deklarácia o zvrchovanosti Slovenskej republiky bude dnes prijatá v tomto parlamente viac ako devadesiatimi, možno viac ako sto hlasmi.

Ďakujem vám za pozornosť.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem panovi poslancovi Ftačníkovi. Má ešte niekto pripomienku? Podpredseda Slovenskej národnej rady pán Huska.

Podpredseda SNR A. M. Huska:

Vážená Slovenska národná rada,
vážená vláda,

predpokladám, že všetci, ktorí tu vystupovali, vychádzajú zo svojho svedomia, a navrhujú to najučinnejšie riešenie. Keďže sme však za ústavnú cestu a ide o politickú deklaráciu, nie je potrebné, aby sme zdôrazňovali, že na čiastkove hlasovanie musí byť trojpatinová väčšina. Nie je treba vkladať tento prvok do vnútra hlasovania.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda SNR I. Gašparovič:

Dakujem pekne pánovi podpredsedovi Slovenskej národnej rady. Má ešte niekto pripomienku k forme hlasovania?

/Dalšie pripomienky neboli./

Ak nie, prešli by sme k hlasovaniu v poradí, ako boli návrhy predložené.

Najskôr prosím vykonať prezentáciu.

V sále je prítomných 146 poslancov a poslankyň, to znamená, že sme uznašaniashopní.

Davam hlasovať o prvom návrhu, ktorý predniesol pán poslanec Miškovský, aby sa o návrhu Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky hlasovalo verejne podľa mien, a to tak, že poslanec po menovitom oslovení predsedaúcim schôdze vstane a vysloví svoje stanovisko slovami "hlasujem za deklaráciu", "hlasujem proti deklarácii" alebo "zdržiavam sa hlasovania". Predsedajúci schôdze meno hlasujúceho poslanca a jeho hlasovanie potom zopakuje. V zmysle § 27 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady o rokovacom poriadku o spôsobe hlasovania sa hlasuje bez rozpravy. Keďže sme sa prezentovali, môžem pristúpiť k aktu hlasovania.

Pýtam sa panov poslancov a pani poslankyň, kto je za predložený návrh pána poslanca Miškovského?

Konštatujem, že za tento návrh hlasovalo 88 poslancov.

Pýtam sa pánov poslancov a pani poslankyň, kto je proti tomuto návrhu?

Proti hlasovalo 41 poslancov.

Pýtam sa ďalej, či sa niekto zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 17 poslancov, jeden poslanec sa zle prezentoval.

Zisťujem, že sme sa uzniesli na spôsobe hlasovania o návrhu Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky tak, že hlasovať budeme verejne podľa mien, ako to predniesol pán poslanec Miškovský.

Je tu návrh pani poslankyne Rothmayerovej, ktorý v tomto prípade už neprichádza do úvahy. Musím dať hlasovať ešte o návrhu pána poslanca Ftáčnika, ktorý navrhol, aby sme o tejto deklarácii hlasovali trojpatinovou väčšinou.

Prosim, aby sme sa prezentovali.

Ďakujem. Je nás prítomných 146 poslancov, môžem dať hlasovať.

Kto je za návrh, ako ho predniesol pán poslanec Ftáčnik?

Za návrh hlasovalo 42 poslancov.

Kto je proti tomuto návrhu?

Proti návrhu hlasovalo 84 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 20 poslancov.

Konštatujem, že návrh, ktorý predložil pan poslanec Ftáčnik, nebol schvalený.

Prosil by som prvého podpredsedu Slovenskej národnej rady pána Petra Weissa, aby prevzal predsedanie schôdze.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Vážene dámy,
vážení páni,
ctení hostia,

dovoľujem si poprosiť predsedu Slovenskej národnej rady pána Ivana Gašparoviča, aby uviedol návrh Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
ctení hostia,
občania Slovenskej republiky,

považujem si za česť predstúpiť pred vas v historickej chvíli, keď Slovenská národná rada má slavnostne prijať Deklaráciu o suverenite Slovenskej republiky. Dovoľte mi, aby som ako predseda najvyššieho slovenskeho zákonodarného zboru vyslovil nádej a presvedčenie, že tento akt sa odohrá dôstojne, ako to zodpovedá duchovnej, politickej a kultúrnej tradícií nášho národa. Konáme teda úplne legitímne, keď deklarujeme Slovenskú republiku ako suverénny demokratický štát, ktorý v duchu Listiny základných ľudských práv a slobôd bude ctíť občianske práva všetkých jej obyvateľov, bez ohľadu na národnosť, náboženstvo a politickú príslušnosť.

Sme pripravení dobre nažívať predovšetkým so svojimi najbližšími susedmi. Nezatvárame dvere, práve naopak, otvárame ich pred dôstojným spolunažívaním s národom českým a ostatnými obyvateľmi Českej republiky a Slovenskej republiky. Českej republike čestne navrhujeme nové usporiadanie vzájomných vzťahov v novom útvare, ktorý by vznikol na zá-

klade medzištátnej zmluvy dvoch rovnocenných partnerov. Prekonajme preto stranicko-politické rozdiely, povznesme sa nad skupinové záujmy a preukážme svornosť v tom, čo nás môže spojiť, a to je životný záujem slovenskeho národa i všetkých narodností v Slovenskej republike. Zachovajme sa tak, aby dnešný deň, 17. júl 1992, a táto hodina, vošli do našich dejín ako chvíľa historická a slávnostná.

"Bije zvon slobody, čujte ho národy!" - zvolal pred 144 rokmi na Myjave predseda prvej Slovenskej národnej rady Jozef Miloslav Hurban. Započúvajte sa pozorne do dnešnej ozveny tohto zvona. Otvorme svoje srdcia a mysle dobrému duchu našich predkov. Predkov Pribinu, Rastislava a Svatopluka, Bernoláka a Štúra, Mojzesa a Kuzmányho, Hlinku a Rázusa. Prijmime dôstojne, s plnou zodpovednosťou pred národom, dejinami a Všemohúcim Deklaráciu Slovenskej národnej rady o suverenite Slovenskej republiky.

Vážená Slovenská národná rada,

v súlade s princípom ústavnosti odporúčam, aby sme schválili Deklaráciu Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky tohto znenia:

"My, demokraticky zvolená Slovenská národná rada
slávnostne vyhlasujeme,

že tisícročné úsilie slovenského národa o svojbytnosť
sa naplnilo.

V tejto historickej chvíli deklaruje právo slovenskeho národa na sebaurčenie tak, ako to zakotvujú aj všetky medzinarodné dohody a zmluvy o práve narodov na sebaurčenie.

Uznávajúc právo národov na sebaurčenie vyhlasujeme, že aj my si chceme slobodne utvárať spôsob a formu národného a štátneho života, pričom budeme rešpektovať práva všetkých, každého občana, národov, národnostných menšín a etnických skupín, demokraticke a humanisticke odkazy Európy a sveta.

Touto deklaráciou Slovenská národná rada vyhlasuje zvrchovanosť Slovenskej republiky ako základ suverénneho štátu slovenského národa."

/Potlesk./

Prvy podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem predsedovi Slovenskej národnej rady za uvedenie deklarácie.

Otváram rozpravu, do ktorej sa ako prvý prihlásil predseda vlády Slovenskej republiky pan Vladimír Mečiar, ktorého prosím, aby sa ujal slova.

Predseda vlády SR V. Mečiar:

Občania a občianky Slovenskej republiky,
vážení páni poslanci,
vážené dámy poslankyne,
Slovenská národná rada,

všetci prežívame nesmierne vzrušenie z tohoto okamihu. Je to chvíľa, je to história, je to okamih kvalitatívneho zlomu, na ktorý Slováci vo svojom vyvoji čakali viac ako tisíc rokov. Je to chvíľa, ktorá je signálom, ktorým sa naši predkovia, ktorých stala sloboda, túžba po seba vyjadrení a sebarealizácii veľmi veľa krvi, keď stali veľa razy na hranici národného prežitia, svojou skusenostou prihovára

i k dnešku, ktorá nás vyzýva k svornosti, k jednote, k porozumeniu na základných princípoch tvorby národnej existencie.

Ak sa vraciame k minulosti, nemôžeme nevidieť obrovsú úlohu, ktorá v sebauvedomovacom procese patrila cirkvi. Od cyrilo-metodských tradícií až po dnešok to boli predstavitelia všetkých cirkví, ktorí u nás pôsobili, ktorí dvíhali národné uvedomenie, dvíhali vzdelanosť, boli v prvých radoch zápasov o svojbytnosť Slovákov. Vitáme preto ponuky na to, že tak bude i ďalej, že rozvoj svojbytnosti, morálna obroda sú nerozlučne späté.

Ak sa vraciame k tomuto okamihu, tak i preto, že ním sa prihovárame k súčasníkom - občanom Slovenskej republiky. Hovoríme, že najväčšou hodnotou, ktorú pozname, je život. Slobođa je kvalita života, deklarovanie slobody, slobodného úmyslu a rozhodovania, deklarovania schopnosti brať do svojích rúk zodpovednosť za vlastný osud. Hovoríme súčasne, že touto deklaráciou deklarujeme rovnosť. Rovnosť všetkých občanov Slovenskej republiky - Slovákov, Maďarov, Čechov, Poľiakov, Ukrajincoď, nielen ako našich spoluobčanov, ale ako našich bratov, s ktorými žijeme a zdieľame spoločný osud v tejto našej spoločnej vlasti - v Slovenskej republike. /Potlesk./

Touto našou deklaráciou deklarujeme stupeň intelektuálnej, spoločenskej zrelosti Slovenska, ktoré je schopné brať svoj osud do svojích rúk. Deklarácia je politická, nie je konštitučným aktom, nevznika z nej samostatný štát, ale je jasným signálom navonok, že úmysel tvorby vlastnej štátnosti berieme do vlastných rúk a chceme ho vyriešiť a dotiahnuť do konca. /Potlesk./ Je jasným signálom, že osud tejto štátnosti je pre nás dôležitý nielen kvôli dobe, v ktorej žijeme, ale že je to spôsob a forma organizácie spoločnosti, cez ktorý sa chceme prihovárať iným národom vonku za hranicami. Pýtajú sa nás, čo sa dosiahne týmto stavom, aký to má zmy-

sel, veď v ustave slovo zvrchovanosť je. Sučasne musíme povedať, že týmto odstraňujeme dvojtvárnosť vykladu tejto ústavy, ktorá dodnes pôsobí, kde v prvej časti o zvrchovanosti hovorí, ale v ďalších ju vylučuje.

Týmto súčasne deklaruujeme, že za základ vykladu všetkých zákonov tohoto štátu treba zobrať skutočnosť, že Slovensko je republikou, je štátotvorným subjektom, ktorý dnes ústavným spôsobom rešpektuje doderajší stav a súčasne oznamuje, že vytvorí novu kvalitu. Doterajší vyvoj súčasne znamená, že ustava federácie pôsobí na Slovensku dovtedy, kým nestratí svoju účinnosť, a to je dňom nadobudnutia účinnosti Ústavy Slovenskej republiky, kedy sa ustavne pomery na Slovensku spravujú Ústavou Slovenskej republiky.

Deklarovaním zvrchovanosti Slovenska dávame súčasne signál medzinárodným európskym krajinám, obraciame sa na všetky ostatných s tým, že im oznamujeme, že sme, sme pripravení, schopní a ochotní rokovať ako rovný s rovným so všetkými štátnymi útvarmi, so všetkými narodmi Európy na princípe ucty, spolupráce, rešpektovania vzájomných práv, na princípe rešpektovania novej kvality európskeho priestoru.
/Potlesk./

Deklarovaním zvrchovanosti potvrdzujeme platnosť prijatých záväzkov a noriem, ktoré platia v európskych i svetových spoločenstvách, do ktorých chce Slovensko vstúpiť tak, ako sme žili - skromne, ale dôstojne a plnohodnotne. Chceme deklarovať svoj umysel spolupráce so všetkými. Preto dúfame, že táto ponuka, ktorú posielame, bude takto prijatá a reakcia bude taka, že navzájom uzname svoje pravo. Pytajú sa nás mnohí, prečo to robíte teraz, veď sa život vyvíja inak. Hovoríme im, že sme národne mladší, chceli sme to urobiť skôr, ale sme nemohli. Mocnosti, vonkajšie sily boli pre nás prílišné. Prvý raz máme pravo rozhodnúť o sebe sami, preto to činíme až teraz. /Potlesk./

Pri príležitosti vyhlásenia deklarácie obraciame sa k našim českým bratom. Naše spolužitie nás vzájomne obohacovalo, prinieslo veľmi veľa dobrého pre jedných i pre druhých. Je tu nová kvalita života, sú tu nové, zmenené medzinárodné podmienky. Hľadáme spôsob prispôsobovania sa k tejto novej kvalite života. Preto im oznamujeme, že nie je a nebude našim cieľom prerušiť spolužitie, ale navrhujeme, prestať rozprávať o tom, či bude federácia či konfederácia. Poďme hovoriť o tom, čo sú naše spoločné záujmy, ako ich inštitucionálne vyjadriť, a hľadáme porozumenie, dôveru k sebe i pre budúcnosť. Zvrchovanosť nie je cesta k izolácii. Zvrchovanosť je cesta k priamym kontaktom, k priamej zodpovednosti.

Pri príležitosti deklarácie zvrchovanosti obraciame sa k našim slovanským bratom, keď staročia sa naši predkovia obracali na všetky svetové strany a vyzývali k jednote a k porozumeniu slovanstva. Deklarujeme, že sme rovnocenní, sme zvrchovaní a že hodnotíme procesy, ktoré prebiehajú dnes vo väčšine slovanských krajín. Úprimne nás mrzí boj a zápas, ktorý sa odohráva v Juhoslávii. Preto ich vyzývam: Zastavte nezmyselné krviprelievania, hľadajte porozumenie! Zbraň kto použiva, sám zbraňou hynie. Nemôže byť slobodný, kto silou chce vnucovať slobodu iným, stava sa otrokom vlastnej moci. Zastavte, nepokračujte, to nie je naša cesta! /Potjesk./

Pri príležitosti deklarácie zvrchovanosti obraciame sa k našim bratom a sestram v zahraničí. Odišli ste preto, že vás táto zem nemohla uživiť a hľadali ste inde skyvu chleba, ale zostali ste Slovákmi. Patrite k tomuto kmeňu. Sme povinní tento kmeň pestovať tak, aby ste sa mohli k nemu v celom svete hlásiť s hrdosťou, aby žiadna skupina Slovákov kdekoľvek na svete sa nestala suchou haluzou alebo vysychajúcim konárom slovenského kmeňa. Zdravíme vás, posielame vám bratské pozdravy. Čakáme od vás porozumenie, spolupracu a podpo-

ru, čakáme od vás obnovenie vzťahu k vlastnej rodnej zemi.
/Potlesk./

Deklarovaním zvrchovanosti súčasne vyzývame naše okolité štáty, aby sme nielen formálne uznávali existenciu hraníc, ale aby sme hranice Slovenskej republiky považovali za hranice spolupráce, nie rozdeľovania, ale spájania národov. Hľadajme, súťažme navzájom o to, kto urobí viac pre práva národnostných menšín, ale nepozerať jeden druhému do taniery, neohovárajme sa preto, nestažujme si pozíciu nevyhnutnej budúcej spolupráce. To platí pre všetkých našich susedov, ktorým priateľsky a s úctou podávame ruku k spolupráci. /Potlesk./

Dovoľte, aby som pri príležitosti tejto deklarácie vzdal úctu rodnej zemi, na ktorej žijeme. Čo je s národmi, ktorá stratili svoju zem? Su rozprášané po svete a prestali existovať. Ona je tým miestom, na ktorom sa rozvíja slovenstvo, ona je tým miestom, na ktorom sa bude rozvíjať občianstvo občanov tejto republiky, ona je miesto, s ktorým spájame svoj život a svoju budúcnosť. Takže s úctou ťa zdravím, zem slovenská, s úctou ťa zdravím, slobodný občan slobodnej Slovenskej republiky.

Ďakujem.

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem predsedovi vlády Slovenskej republiky pánovi Vladimírovi Mečiarovi za jeho vystúpenie.

O slovo sa prihlásil hosť dnešného nášho zasadania predseda Federálneho zhromaždenia pán Michal Kováč. Podľa § 20 rokovacieho poriadku vás žiadam, vážené panie poslankyne, vážení paní poslanci, o súhlas s jeho vystúpením.

Prosím, prezentujme sa.

Koštatujem, že v sále je 145 poslancov, teda Slovenská národná rada je uznášaniaschopná.

Kto je za, aby pán predseda Federálneho zhromaždenia vystúpil na dnešnej schôdzi Slovenskej národnej rady, nech stlačí tlačidlo.

Zisťujem, že za vystupenie pana predsedu sa vyslovilo 117 poslancov.

Prosím, kto je proti?

Nikto nie je proti.

Kto sa zdržal hlasovania?

28 poslancov sa zdržalo hlasovania.

Pán predseda Federálneho zhromaždenia, prosím, máte slovo. /Potlesk./

Predseda FZ ČSFR M. Kováč:

Vážené dámy,
vážení páni,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,
milí hostia,

vyhlásením zvrchovanosti Slovenska v tomto parlamente zvolenom v slobodných a demokratických voľbách uskutočni Slovensko rozhodný politický krok na ceste k faktickej štátnej zvrchovanosti a rovnoprávnej spolupráci so všetkými štátmi sveta. Nemožno v tento slávnostný okamih nespomenúť si na novembrové revolučné dni z roku 1989. V mojej duši akosi splyva radosť a nadšenie z pádu komunistickej totalitnej moci, ktoré sme prežívali počas nežnej revolúcie, s radosťou nad jej plodmi, ktoré dnes v podobe deklarovania zvrchovanosti zbierame. Spolu s vami si prajem, aby deň prijatia deklarácie o zvrchovanosti Slovenskej republiky na

póde slovenského parlamentu bol začiatkom nového procesu zmierovania a zjednocovania všetkých Slovákov a občanov Slovenskej republiky a obnovy ich najušľachtilejších mravných hodnôt.

Náš národ počtom nie veľký, avšak s tisícročnou tradíciou, kráčaľ históriou stredoveku príliš dlho so sklonenou hlavou. Do novodobej európskej histórie vstúpil už v roku 1848, avšak nedôrazne, preto nedosiahol svoju národnú štátnosť. Pookriat až v prvej Československej republike s národom českým a iba teraz, koncom 20. storočia, vnútorne dozrel v historickej odvahe a vedomej vôli i k presvedčeniu, že dokáže byť rovnocenným partnerom v spoločenstve s ostatnými národmi, ktoré majú vlastnú štátnosť.

Nemožno obísť skutočnosť, že na ceste k zvrchovanosti Slovenskej republiky kráčaľe spolu aj s narodnostnými menšíňami, s ktorými slovenský národ žije na jednom území po stáročia. Historická pôvodnosť a štátotvorná uloha slovenského národa sa zjednocuje v jeden prúd vôle k spoločnému, dôstojnému a nezávislému bytiu všetkých občanov Slovenska. Slovenský národ tým vyjadruje aj schopnosť niesť historickú zodpovednosť nielen za seba samého. Má odvalu i schopnosti utvárať spoločný osud a cítiť sa rovnocenným s inými národmi, ktoré si už vydobyli svoje dôstojné miesto medzi štátotvornými národmi Európy.

Bude čestné a úprimné vyjadriť výraznú mieru poďakovania za etapu novodobého spolužitia nám najblišiemu českému národu. Prežili sme s ním vstup do tohto storočia a mnohému sme sa od neho naučili. Veríme, že ani my si neboli zlým partnerom tohto spolužitia, ktoré trvalo viaľ ako 70 rokov. O to viac verím, že český národ správne pochopí úprimnú snahu slovenského národa o svoju plnohodnotnú emancipáciu a sám ju prijme ako prirodzenú historickú nutnosť vyvíjajúcu sa v rámci celoeurópskeho emancipačného procesu národov.

Aj pre občanov Slovenskej republiky sa završením vlastnej štátnosti vytvoria kvalitatívne nové podmienky pre styk so svetom. Sustredenie tvorby a výkonu štátnej spravy na území Slovenska do rúk slovenských orgánov vytvorí nevyhnutné predpoklady pre lepšie, prehľadnejšie a účinnejšie spravovanie a riadenie národného, spoločenského a ekonomického života podľa vlastných potrieb a demokratických záujmov občanov Slovenska.

Na záver by som chcel srdečne poblahoželať slovenskému parlamentu k odhodlaniu sa pre tento krok, ako aj všetkým občanom Slovenska k počiatku vytvárania novodobej histórie Slovenska na ceste k budovaniu demokratickej, humannej a prosperujúcej spoločnosti. Nech prozretelnosť vedie ďalšie kroky Slovenska tak, aby zažiarilo na nebi spoločenstva demokratických štátov svojou pracovitosťou, mravnou a kultúrnou vyspelosťou, mierumilovnosťou a vytrvalým úsilím o vzajomné porozumenie.

Teraz mi dovoľte, aby som vám precítal vyhlásenie 56 poslancov zvolených v Slovenskej republike do Federálneho zhromaždenia.

V y h l a s e n i e

V historickej chvíli, keď sa najvyšší v demokratických voľbách vzniknutý zastupiteľský orgán všetkých občanov Slovenska rozhoduje dovršiť tisícročný vyvin Slovenska, tu podpísaní slovenskí poslanci Federálneho zhromaždenia sa slávnostne pripájame k Deklarácii Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenska. Týmto aktom vstupuje náš narod a národnosť, ktoré spolu s nami staročia žijú na dedičnom území Slovákov, do novej etapy svojho rozvoja. Zaradí sa medzi slobodné a demokratické štáty Európy. Urobí dôležité čin v príprave zvrchovaných národov a slobodných statov nas-

ho kontinentu na ich dobrovoľnú integráciu v zjednodujúcej sa Európe.

My, slovenskí poslanci vo Federálnom zhromaždení v Prahe, slávnostne vyhlasujeme, že nebudeme šetriť čas ani sily, a urobíme všetko, aby sa naša vlasť, naše Slovensko, dnešným dňom vydalo na cestu slobodného rozvoja podľa vlastného odvekého duchovného smerovania.

V Bratislave dňa 17. júla 1992. Poslanci Federálneho zhromaždenia.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem predsedovi Federálneho zhromaždenia pánovi Michalovi Kováčovi za jeho vystúpenie.

Dámy a páni, odporúčam, aby v súlade s dohodou poslaneckých klubov a politického grémia v rozprave ďalej vystúpili zástupcovia jednotlivých poslaneckých klubov, a to v poradí od početne najmenšieho po najpočetnejší. Po ich vystúpeniach navrhujem rozpravu ukončiť. V súlade s touto dohodou dávam ako prvému slovo zástupcovi Maďarského kresťansko-demokratickeho hnutia pánovi Csákymu.

Poslanec P. Csáky:

Vážená Slovenská národná rada,
vážená vláda Slovenskej republiky,
vážení hostia,

členovia poslaneckých klubov Maďarského kresťansko-demokratickeho hnutia a Együttélés si plne uvedomujú závaž-

nosť dnešného aktu. Je to skutočne vážna chvíľa v histórii slovenského národa. Som oprávnený za poslancov Együttélés a Maďarského kresťansko-demokratickeho hnutia, ktorí boli zvolení v slobodných voľbách a legitímne zastupujú záujmy občanov v prevažnej miere z radov národných menšín Slovenskej republiky, vyhlásiť, že v plnej miere uznávame právo národov na sebaurčenie. Vychádzajúc z uvedeného princípu máme pochopenie aj pre súčasné emancipačné snahy v Slovenskej republike.

Vzhľadom na to, že sebaurčenie všetkých spoločností pochádza zo suverenity občana, zdôrazňujeme, že toto právo na sebaurčenie prislúcha všetkým skupinám občanov rovnakej identity, kultúrneho, historického a spoločenského dedičstva. To znamená, že aj národné menšiny a etnické skupiny majú právo na uplatnenie tohto princípu vo forme samosprávy v záujme zachovania svojej identity tak, ako je to v demokratických štátoch sveta obvyklé. Vychádzajúc z tohto postoja sa poslanci oboch klubov zúčastnili rokovaní o texte dokumentu, ktorý bude dnes prijatý. Vo viere, že zo strany ostatných politických subjektov ide o vytvorenie skutočného konsenzu, sme predložili naše návrhy, ktoré by zakotvením do tohto dokumentu umožnili pripojiť aj národné menšiny a etnické skupiny ako štátotvorné súčasti našej spoločnosti do tohto historického pohybu. Ide o návrhy, podľa ktorých tento dokument by:

1. mal uznať za základ suverenity štátu všetkých občanov Slovenskej republiky,
2. mal uznať princíp samosprávy národných menšín a tento princíp garantovať ústavou a medzinárodnými dohodami,
3. mal garantovať zachovanie ústavnej cesty v ďalšom štátoprávnom procese.

Dnes s poľutovaním musíme konštatovať, že pre naše návrhy sa nenašlo dostatok pochopenia zo strany našich politických partnerov. Z uvedeného dôvodu poslanci Maďarského kresťansko-demokratického hnutia a Együttélés návrh v predloženej forme podporiť nemôžu.

Vážená Slovenská národná rada,

sučasne som poverený vedeniami oboch klubov opakovane predložiť k textu deklarácie nasledovné pozmeňujúce návrhy:

1. Na koniec tretieho odseku, ktorý sa začína slovami "uznávajúc právo všetkých národov na samourčenie" doplniť na konci po slovách "demokraticke a humanistické odkazy Európy a sveta" nasledovný text: "Rovnoprávne postavenie národných menšín a etnických skupín zakotvíme v Ústave Slovenskej republiky a toto garantujeme aj medzinárodnými dohodami."

2. Na konci štvrtého odseku zmeniť text nasledovne: "Ako základ suverénneho štátu všetkých občanov Slovenskej republiky."

Prosím, aby sme o mojich návrhoch potom hlasovali.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem pánovi poslancovi. Prosím ho, aby mi svoje návrhy odovzdal písomne. Chápem jeho vystúpenie tak, že išlo o spoločné vystúpenie klubu Maďarského kresťansko-demokratického hnutia a hnutia Spoluzitie.

Ďalej dávam slovo zástupcovi klubu Slovenskej národnej strany pánovi poslancovi Kvietikovi.

Poslanec Š. Kvietik:

Vážený pán predseda,
vážený pán premier,
slovenská vlada,
slávny slovenský snem,
občania Slovenskej republiky,
cteni hostia,

dovoľte mi, aby som v mene poslaneckého klubu Slovenskej národnej strany vyjadril stanovisko k návrhu Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti.

Pred bitkou pri pyramidach v Egypte general Napoleon, aby povzbudil chrabrosť, udatnosť a odvahu svojich vojakov, predniesol známu vetu: "Vojaci, štyridsať storočí sa diva na vás." Aj my sme dnes v situácii, keď sa na Slovensko s napatím nedíva len celá naša vlasť, Európa, a azda aj všetky významné štáty sveta, ale svojou prítomnosťou v nás pozerajú na dnes prebiehajúci akt celé generácie našich predkov. Áno, tisícpaťsto rokov našej existencie v karpatskom oblúku medzi Dunajom a Tatrami a stopaťdesiat rokov boja za národnú a štátnu suverenitu by sa malo dnes začať napíňať v deklarovaní štátnej zvrchovanosti Slovenskej republiky.

Doť už bolo nesamostatnosti, vazalskej závislosti, poníženého prosikania o uznanie našich legitímnych práv. Prišiel čas, aby sme urbi et orbi deklarovali, že už nebudeme prosiť, že už nebudeme žiadať, že sa už nebudeme u cudzích vlád domáhať toho, čo nám podľa božských i ľudských zákonov patrí. Boj o slovenskú suverenitu, boj o realizáciu sebaurčovacieho práva slovenského naroda trvá už dosť dlho, aby došlo k jeho definitívnemu završeniu. Stálo nás to veľa síl, ale i veľa obetí. Neraz sme sa dívali na dno pekiel národného zániku, avšak vždy vstali z popola poníženia nie síce bájni sitnianski rytieri, ale neohrození slovenskí vlasten-

ci, ktorí dokázali udržať tlejúci plameň národného života, aby mohol dnes vzplanúť do vaty slovenskej suverenity.

Slovenská národná strana od svojho vzniku roku 1870 bola vždy stranou, v ktorej boj za demokratické ľudské práva a boj za národnú slobodu bol neoddeliteľne skýbený s požiadavkou suverénnej slovenskej štátnosti. Či už projekt slovenského okolia ako jej základný programový bod vychádzajúci z Memoranda slovenského národa z roku 1861, alebo projekt demokratickej autonómie predložený v dobách Emila Stodolu a Martina Rázusa, alebo prvý návrh obnovenej Slovenskej národnej strany na vyhlásenie slovenskej suverenity v predchádzajúcom legislatívnom období Slovenskej národnej rady - to všetko boli projekty, ktoré vychádzali z neodňateľného práva slovenského národa na sebaurčenie a z práva realizovať ho vo forme vlastnej suverénnej štátnosti.

Mýlia sa tí, ktorí tvrdia, že Slováci sa neusilovali v minulosti o svoj samostatný štát, že im vždy išlo len o nejakú definovanú formu spolužitia s iným národom, najmä však s národom českým. Celým generáciám našich predkov vždy išlo predovšetkým o vlastnú suverénnu štátnosť, len právne pomery, či už v Uhorsku alebo Československu, to neumožňovali povedať nahlas. Mnohí, ktorí to povedali hlasnejšie, zaplatili v minulosti za svoju odvahu rokmi strávenými v žalároch, ba i vlastným životom. Tým by sme mali dnes vzdať hold, že deklaráciu prijmeme ako jedno telo.

Dnes je však doba, keď to hlasne povedať nielen môžeme, ale predovšetkým musíme. Sme povinní i s ohľadom na zápas predchádzajúcich generácií Slovákov nielen deklarovať svoju štátnu suverenitu, ale túto deklaráciu aj naplniť v suverénnej, nezávislej a demokratickej slovenskej štátnosti. Inej cesty niet. Kto sa bude pokúšať nájsť iné riešenia, nebude robiť nič ine, len brániť Slovákom prejsť zo štádia hľadania

do štádia nachádzania riešení súvisiacich s vlastnou národnou existenciou.

Teda, inak povedané, len v suverénnej a samostatnej slovenskej štátnosti je budúcnosť Slovákov ako národa, budúcnosť, ktorá nebude postupným degenerovaním a zánikom. Slovensko bez samostatnosti je Slovensko bez budúcnosti. Sme nesmierne radi, že toto volebné heslo Slovenskej národnej strany z roku 1990 sa dnes stalo neodmysliteľnou konštantou politických úvah rozhodujúcich politických subjektov na Slovensku. Stále sa však nemôžeme zbaviť bremena hľadania kompromisu medzi túžbou byť samostatným subjektom a strachom stať sa ním. Všetkým tým, čo sa snažia nájsť zmiernosť medzi ohľadom a vodou, kompromis medzi odvahou a zbabelosťou, medzi slobodou a otroctvom, medzi suverenitou a závislosťou, treba povedať, že takéhoto kompromisu niet. Človek, ale aj národ, môže byť buď slobodný alebo otrok. Nemôže byť slobodný otrok.

Každý sme roku 1990 prišli s koncepciou slovenskej suverenity, ušlo sa nám za tento náš cieľ nemálo invectiv. Sme presvedčení, že väčšina príde na to, že skutočná zvrchovanosť je totožná so štátnou samostatnosťou. Dúfame, že novej politickej reprezentácii Slovenska nebude trvať spoznanie reality toľko, koľko tej predchádzajúcej. Spolu so štúrom hovoríme: "Naspať cesta nemožná, napred sa ísť musí." Preto deklaráciu slovenskej suverenity ako originálny a toľko zaznávaný programový bod Slovenskej národnej strany s plným vedomím zodpovednosti za ďalší osud národa podporíme. Ako poslanci slovenského snemu sa budeme usilovať, aby bol tento politický dokument čo najrýchlejšie zakotvený v právnom postavení Slovenska ako suverénneho a nezávislého štátu.

Ďakujem.

/Potlesk/.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem pánovi poslancovi Kvietikovi za Slovenskú národnú stranu. Prosím o vystúpenie zástupcu klubu Strany demokratickej ľavice pana Ftáčnika. Prepáčte, najprv je Kresťansko-demokratické hnutie. Vystúpi pán poslanec Ján Čarnogurský.

Poslanec J. Čarnogurský:

Vážený pán predseda,
vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážená Slovenská národná rada,

v dobách veľkých premien býva obvyklé, že politickí zástupcovia ľudia sformulujú jasne svoje predstavy a tieto potom obradným spôsobom vyhlásia. Ide zväčša o základné konštatovanie politickej vôle uskutočniť nejakú zásadnú spoločenskú zmenu. Keďže ide spravidla o zmenu natoľko zásadnú, že dovtedajší právny poriadok takúto zmenu nepozná, odvodzuje sa spravidla od takéhoto vyhlásenia i akýsi základný predústavný účinok, ktorý sa potom neskôr vteli do ústavného systému. Typickým príkladom takéhoto postupu bola deklarácia nezávislosti Spojených štátov, ktorú prijal kontinentálny kongres 4. júla 1776. Stalo sa tak v čase, keď vôľa obyvateľov severoamerických britských kolónií po samostatnosti bola nepochybná a keď všetko úsilie o uskutočnenie tejto zmeny ústavnou cestou, t. j. rokovaním s panovníkom Veľkej Británie Jurajom III., stroskotali. Deklarácia jasne sformulovala vôľu vytvoriť si samostatný štát, a obyvatelia, ktorých kontinentálny kongres zastupoval, jej nepochybné priznávali i viac než iba účinky vyhlásenia. Na druhej strane Veľká Británia ústavné účinky deklarácie neuznala a Severoameričania si svoju nezávislosť museli vybojovať zbraňami.

Tento krátky historický exkurz som si dovoľil preto, aby sme sa dokázali pozrieť na predloženú Deklaráciu Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky nie iba pohľadom tejto chvíle, ale aj pohľadom dlhším a stálejším. Porovnanie našej predloženej deklarácie s onou americkou odhalí mnohé na predložennom návrhu deklarácie, ktoré sa tento návrh pokúša ukryť. Čo deklaruje naša deklarácia? Deklaruje prirodzené právo slovenského národa na samourčenie, deklaruje vôľu slobodne si utvárať spôsob a formu národného a štátneho života, deklaruje zvrchovanosť Slovenskej republiky ako základ suverénneho štátu slovenského národa. Ale veď toto všetko je už nie iba deklarované, ale dokonca ústavne zakotvené. Je to zakotvené v ústavnom zákone o československej federácii z roku 1968. V ústavnom zákone sa uznáva právo na samourčenie každého národa, aj slovenského. Uznáva sa právo každého národa slobodne si utvárať spôsob a formu svojho národného a štátneho života. Uznáva sa suverenita, zvrchovanosť každého národa a jeho právo na samourčenie až do oddelenia, čiže právo na vytvorenie vlastného suverénneho štátu. To všetko je už súčasťou ústavného práva viac než 20 rokov. Načo to máme znovu deklarovať a tváriť sa pritom, že prežívame historickú chvíľu? Prečo sa chceme vľámať do otvorených dverí?

Americkí kolonisti najskôr rokovali s anglickým kráľom Jurajom III., a keď sa nedohodli, vyhlásili deklaráciu. Predkladatelia našej deklarácie môžu povedať, že aj my sme celý minulý rok a začiatok tohoto roku rokovali s českou reprezentáciou, nedohodli sme sa a preto vyhlasujeme deklaráciu. Nuž, povedzme si niečo o dialektike rokovaní s českou stranou.

Česká reprezentácia stavala slovenskú reprezentáciu v rokovaníach pred voľbu buď federácia alebo úplné rozdelenie štátu. Ak slovenská reprezentácia prichádzala na rokovanie s nejakým iným návrhom, napríklad s návrhom na vytvore-

nie konfederácie, mala dvojakú voľbu - buď ustúpiť a súhlasiť s federáciou, alebo potom uskutočniť také riešenie, ktoré je slovenská strana schopná uskutočniť jednostranne. Jedným takým riešením je vyhlásenie samostatnosti Slovenska. Slovenská reprezentácia, ktorá nesúhlasi s federáciou, musí preto ísť do rokovania s českou stranou s pripraveným riešením v zálohe. Tým riešením je rozdelenie republiky a vyhlásenie samostatnosti Slovenska.

Predložený návrh deklarácie zahmlieva takúto jasnú alternatívu tým, že opakuje formulácie ústavného zákona. Túto alternatívu zahmlievajú aj výroky predstaviteľov Hnutia za demokraticke Slovensko, keď Rudolf Filkus a Milan Čič vyhlasujú, že nechcu rozdelenie Česko-Slovenska, premiér Mečiar hovorí, že Slovensko nie je pripravené na vyhlásenie samostatnosti, a pán poslanec Húška nás presviedča, že Slovensko prvýkrát vo svojich tisícročných dejinách nesusedí so žiadnou veľmocou a musíme túto príležitosť využiť na vyhlásenie samostatnosti. Či to deklarácia uvádza alebo zakrýva, problém vyhlásenia samostatnosti Slovenska tu zostáva. Pred uskutočnením takéhoto kroku obyvatelia Slovenska majú právo, aby sa k nemu vyjadrili v referende.

Aké zabezpečenie samostatného Slovenska nám ponúkajú autori deklarácie? Premier Mečiar minulý týždeň vyhlásil, že česká tlač vedie proti Slovensku studenú vojnu a že maďarske letectvo cvičí viac než letectvo NATO. Predseda Federálneho zhromaždenia Michal Kováč povedal vyslancovi Európskych spoločenstiev v Prahe, že Európske spoločenstvá vidia problém emancipácie Slovenska povrchno. Minister medzinárodných vzťahov Milan Kňažko na otázku novinára, ktorí sú potenciálni spojenci Slovenska, odpovedal, že sa to slovenská verejnosť dozvie v priebehu niekoľkých mesiacov, a bude prekvapená, akých spojencov máme. Toto je zabezpečenie, ktoré ponúkajú autori deklarácie Slovenska.

Českej reprezentácii pri rokovaní nemame čo vyčítať, pretože ona opakovane vyhlásila, že nema námietky proti vyhláseniu samostatného Slovenska. Opakovane to vyhlásil aj súčasný český premiér Vaclav Klaus. V tom je rozdiel našich rokovaní oproti rokovaniam amerických kolonistov s anglickým kráľom Jurajom III. Ale porovnávanie s americkou deklaráciou o nezávislosti už končím, pretože niet čo porovnávať.

Rád by som však uviedol ine porovnanie. Rokovania s českou stranou o uzavretie zmluvy medzi oboma republikami sa viedli z iniciatívy Kresťansko-demokratického hnutia, preto mám morálne právo porovnať postoj KDH s niektorými inými postojmi. Zakladnou ulohou a základným problémom politiky je nastoliť a zabezpečiť stabilitu medzi občanmi, medzi narodmi a medzi štátmi, pretože stabilita je predpokladom mieru. Stabilita politiky sa začína stabilitou politikov, stabilitou v ich vyjadrovaní, stabilitou v cieľoch, ktoré presadzujú.

Pre KDH je národná myšlienka nadhernou myšlienkou zakladajúcou solidaritu medzi ľuďmi. V súlade s medzinárodným právom považujeme slovenský narod za zvrchovaný už teraz. Výkon svojej zvrchovanosti uskutočňuje spolu s českým narodom v spoločnom štáte. Súhlas pre spoločný výkon zvrchovanosti môžu Slovaci aj Česi kedykoľvek stiahnuť a môžu kedykoľvek vytvoriť svoj samostatný štát. Toto právo považujeme za neodňateľné. Súčasťou nášho programu je vytváranie podmienok pre rozširovanie samostatneho výkonu svojej zvrchovanosti. Tento program uskutočňujeme v priateľstve a porozumení s inými narodmi, ako sme to dokazali už v našej doterajšej politike. Rozširovanie zvrchovanosti slovenskeho národa však uskutočňujeme nie rozbíjaním existujúceho štátu, ale zapájaním Slovenska do rozširujúcej sa spolupráce národov a statov. Táto naša línia je trvala a nemení sa, aj keď sa menia historické okolnosti.

Pripomeniem niektoré fakty a ospravedlňujem sa, ak bude medzi nimi aj môj citát. V týždenníku Tvorba číslo 10 v marci 1990 som povedal: Pre Slovakov ma určitý význam perspektíva ich národného rozvoja. Tú vidím v Česko-Slovensku s tým, že keby v budúcnosti malo dochádzať k nejakej európskej alebo stredo európskej integrácii, Slováci by zrejme chceli v tejto integrácii vystupovať ako samostatný subjekt, nie iba sprostredkované cez Česko-Slovensko. Projekt KDH vlastnej hviezdičky a vlastnej stoličky pre Slovensko v Európe sa stal okridleným a stále na ňom zotravame. KDH predložilo návrh uzavretia zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou. Práve zmluva, slobodne uzatváraná, je právnym výrazom zvrchovanosti.

Ako kontrastuje s týmto našim postojom postoj niektorých iných. Koncom novembra 1989, keď ešte v Bratislave na námestí SNP prebiehali demonštrácie proti komunistickej strane, vrátil sa do Bratislavy po rokoch emigrácie Marian Šťastný už ako predseda Svetového kongresu Slovákov. Chcel vystúpiť na námestí a pozdraviť demonštrantov. Milan Kňažko mu vystúpenie nechcel dovoliť. František Mikloško a ja sme vtedy prehovárali Milana Kňažku, aby umožnil Marianovi Šťastnému vystúpiť. Milan Kňažko nakoniec suhlasil, ale žiadal, aby Marián Šťastný nepoužil vo svojom prejave názov Svetový kongres Slovákov. Som rád, že Marian Šťastný je dnes tu, v tejto sale, ako hosť.

Predseda HZDS a premiér Vladimír Mečiar povedal 10. augusta 1990 v Praci - citát: "Vyjadрили sme zaujem na zachovaní štátneho zväzku Čechov a Slovákov. Nemienime ho rozbiť. Neriešili sme otázky konfederácie, nakoľko pre nás existujúci systém a sústavu medzinárodných vzťahov nie je prijateľná." 5. augusta 1990 v Národnej Obrode povedal: "Myšlienku štátnej zmluvy, ktorú navrhujú niektorí naši občania, odmietli. Tá zodpovedá skôr konfederácii, tomu rozsahu činnosti, ktorý zostáva spoločný, zodpovedá ústava fede-

rácie." Pán Mečiar povedal v Národnej Obrode 5. decembra 1990: "Zdôraznil som, že vzhľadom na neveľkú početnosť týchto sil" /poznámka - v Čechách, ktoré nechcú federáciu/ "ich do federácie nielen dotlačíme, ale ak by sa to ukázalo ako úplne nevyhnutné a ako jediná možnosť, tak ich do nej hoci aj dokopeme." Dňa 28. októbra 1990 pan Mečiar podpísal v Slavkove vyhlásenie aj s nasledujúcou vetou: "Potvrďujeme našu pevnú vôľu zachovať a ďalej rozvíjať federatívne usporiadanie spoločného štátu Čechov a Slovákov." Ten istý pan Vladimír Mečiar neskôr presadzuje konfederáciu, proti ktorej toľko brojil. Ešte neskôr prehlásil, že federálna ústava prestane platiť okamihom prijatia slovenskej ustavy - rovnako dnes - a dnes robí spolu so svojimi českými partnermi praktickú politiku smerujúcu k rozbitiu existujúceho štátu bez priameho vyjadrenia sa obyvateľov.

Ešte viac, než postoje v minulosti, sú pre KDH dôležité vyhladky a postoje politikov v budúcnosti. Aké bude zvrchované Slovensko v budúcnosti? Bude v ňom vládnuť demokratický režim podporujúci priateľstvo medzi svojimi občanmi? Vyvoláva v nás znepokojenie, že návrh deklarácie predkladá hnutie, ktoré neustále s niekym zápasí, vždy má nejakého nepriateľa, pravidelnou súčasťou jeho politických metód sú vyhružky. Je schopné takého hnutie úmerne svojej politickej zodpovednosti zabezpečiť demokratické stabilné a prosperujúce Slovensko?

Spoločný štát Slovákov a Čechov vznikol v roku 1918 na základe dohody našich predkov. Neskôr v jeho dedjinách nachádzame viaceré akty, ktoré možno kvalifikovať ako porušenie pôvodnej dohody, ale z historického hľadiska také akty nikdy nedosiahli význam pôvodnej dohody. Aj tak tieto akty neskôr priniesli nešťastie svojim pôvodcom, pretože zmluvy treba dodržiavať. Prijatie predloženej deklarácie Slovenskou národnou radou bude znamenať jednostranný krok Slovenska. Prijatie deklarácie poskytne zámienku politickým silám v Českej republike, aby aj ony prijali jednostranné akty.

Takýto vývoj povedie zákonite k neústavnému rozpadu Česko-Slovenska. KDH sa nechce podieľať na tomto vývoji od samého začiatku. Bránime overené postupy demokracie a ústavnosti. My chceme naplniť zvrchovanosť Slovenska postupnými krokmi jeho politického, hospodárskeho, kultúrneho budovania a upevňovania.

Slovensko môže už teraz rozhodovať o svojich vnútorných veciach a nadväzovať zahraničné styky, nakoľko na ne má. My šírimo priaznivý obraz Slovenska vo svete. Zvrchovanosť Slovenska sa môže plne uskutočniť iba členstvom v európskych integračných zoskupeniach. Mimo nich bude Slovensko iba chudobným a izolovaným ostrovom. Do nich sa dostaneme konštruktívnou a stabilnou politikou, nie jednorazovými vyhláseniami.

Slovensko sa ocitlo na rázcestí svojho dejinného vývoja. Existuje jediný poctivý a legitímny, navyše i ústavný prostriedok pre voľbu ďalšej cesty - opýtať sa občanov jasne formulovanou a zrozumiteľnou otázkou, s jasne vymedzenými ústavnými účinkami. Pravda, to znamená pre politikov isté riziko, že občania rozhodnú inak, ako by si to želali oni. Preto sa tu rozohral nebezpečný poker s emóciami obyvateľov druhej republiky. Je to hra s politickými tlakmi, ktoré by mali vyústiť do chybného kroku protivníka. Ide tu totiž o to, dotlačiť českú reprezentáciu k neústavným krokom. Preto nebol zvolený prezident Havel, hoci sa to nikto zo slovenských politických strán, ktoré ho nevoľili, ani príliš neusilovali zdôvodniť. Na to slúži i Deklarácia o zvrchovanosti Slovenska. Je to hazardná hra s vecou, ktorá by mala byť pre každú Slovenku a pre každého Slováka svatá, s vecou, o ktorej by sme mali rozhodnúť všetci, a nie iba politici.

Deklarácia toho, čo je, a halisté naznačenie budúcich zmien sa z čistého aktu nášho národa stáva nástrojom nátlakovej politickej hry. Je to hra smerujúca k politickej de-

stabilizácii tohto priestoru Európy, hra cynicky kalkulujúca s citmi nášho národa, hra, ktorá len hmlisto naznačuje, pretože svoje skutočné ciele proste formulovať nechce. V takejto hre Kresťansko-demokraticke hnutie hrať nebude, pretože je to úmyselné uvádzanie slovenského národa do omylu, že tu ide o národné záujmy. Z týchto dôvodov budú poslanci KDH hlasovať proti predloženej deklarácii. Vidíme v tom hlasovanie za slovenské záujmy, vidíme v tom ochranu Slovenska pred hazardnou politikou.

Ďakujem vám.

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem za vystúpenie pánovi poslancovi Čarnogurskému za Kresťansko-demokratické hnutie. Ďalej vystúpi poslanec Milan Ftačník za klub Strany demokratickej ľavice.

Poslanec M. Ftačník:

Váženy pan predseda,
váženy pan predsedajúci,
vážená vláda,
vážená Slovenská národná rada,

dovoľte mi, aby som sa k návrhu Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky vyjadril v mene poslaneckého klubu Strany demokratickej ľavice.

Na úvod by som rád pripomenul stanoviska klubu Strany demokratickej ľavice k deklaráciám, ktoré boli do Slovenskej národnej rady predložené v uplynulom volebnom období. Strana demokratickej ľavice vychádzala v podstate z dvoch zásad. Bola vždy za to, aby sa tento problém nastolil na rokovanie a aby sa o ňom vecne diskutovalo. Po druhe - chapala dekla-

raciu o zvrchovanosti ako východisko ku svojej koncepcii riešenia štátopravného usporiadania, t.j. koncepcii dvoch zvrchovaných republik, ktoré sa slobodne rozhodnú žiť v spoločnom zväzku, ktorý bude mať federatívne a konfederatívne črty, a ktoré spoločnému centru delegujú pravomoci tak, aby spoločne riešili tie problémy, ktoré sú pre ne výhodné a ktoré im obojm prinašajú dodatočné efekty. Pri presadzovaní tejto koncepcie sme kladli zásadný dôraz na to, aby obe republiky rešpektovali princíp ústavnosti.

Na záver uplynulého volebného obdobia sa zvrchovanosť stala viac nástrojom na získavanie politických bodov, ako príležitosťou na hľadanie širšej politickej zhody. To bol výsledok politiky rozdeľovania Slovenska. Táto politika priniesla okrem iného i fakt, že o zvrchovanosti rokoval parlament, ktoremu verila sotva štvrtina opýtaných občanov. V novom parlamente pri znovupotvrdzovaní stanoviska klubu k myšlienke deklarovať zvrchovanosť Slovenskej republiky sme vychádzali z presvedčenia, že národno-emancipačný proces, ktorý je dnes skutočnosťou v strednej a východnej Európe a osobitne na Slovensku, je zákonitý a historický proces. Európa nám neponúka vždy najlepšie príklady o pokračovaní tohto procesu. Preto dúfam, že my dokážeme nájsť svoju vlastnú slovensku cestu vedúcu k naplneniu zvrchovanosti, ku ktorej sa dnes chceme prihlásiť.

Vykročením na tejto ceste je dnešný deň. Chceme v ňom slobodne deklarovať svoju zvrchovanosť, opierajúc sa pritom o princípy ústavnosti a o medzinárodné dokumenty o ľudských právach a slobodách. Chceme vyslať signál, že sme rozhodnutí rozhodovať sami o sebe, o svojej budúcnosti nezávisle a bez akejkokoľvek obmedzovania, a vyjadrujeme to politicky bez priamych dôsledkov na právny stav, ako svoje odhodlanie slobodne rozhodnúť o budúcnosti Slovenska.

Dovoľte mi pristaviť sa pri texte deklarácie. Naše chápanie tohto dokumentu spočíva na týchto princípoch: Základom štátu je právo národa na sebaurčenie, na rozhodovanie o formách jeho národného a politického života. Druhým princípom je to, že štát pri rešpektovaní humanistických a demokratických tradícií patrí všetkým občanom. Preto i Slovenskú republiku chápame ako domov všetkých - slovenského národa, národnostných menšín a etnických skupín. Vychádzajúc z takéhoto chápania sme v politickom grémiu navrhovali, aby posledná veta z deklarácie znela takto: "Touto deklaráciou Slovenská národná rada vyhlasuje národnú zvrchovanosť ako základ suverénneho štátu občanov Slovenska."

Chceli sme tým rozšíriť priestor pre tých, ktorí by mohli podporiť deklaráciu, ale majú pocit, že občiansky princíp, ktorý sa má uplatniť do vnútra štátu, je potrebné ešte zreteľnejšie vyjadriť. Vyjadriť preto, že deklaráciou chceme osloviť okolitý svet, ale osloviť aj všetkých občanov Slovenska. Ostatné politické kluby nás v politickom grémiu v tomto návrhu nepodporili.

Dámy a páni,

klub Strany demokratickej ľavice mal predstavu, aby sa kroky, ktoré Slovenská republika môže urobiť pri dotvorení svojej štátnosti a riešení vzťahov s Českou republikou, vyjadřili v osobitnom uznesení, ktoré by vyjadřilo zhruba to, čo je k tejto veci povedané v Programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky.

Cesta k prijatiu Ústavy Slovenskej republiky je dnešným dňom otvorená. Predstavy o tom, aké budú ďalšie kroky, ich poradie a obsah, sa lišia. Oceňujem dôsledný postoj Hnutia za demokratické Slovensko, osobitne predsedu tohto hnutia a predsedu vlády Slovenskej republiky pána Mečiara, ktorý sa vyslovuje za to, aby o zásadnej zmene štátoprávneho usporia-

dania, ktorá nás čaká, rozhodli sami občania. Táto myšlienka je blízka našim programovým predstavám, podobne ako myšlienka, aby formou na vyjadrenie obsahu spolužitia Českej republiky a Slovenskej republiky bola štátna zmluva.

Pri návrhu na prijatie uznesenia sme vychádzali z toho, aby signál, ktorý deklaráciou vysielame smerom do sveta, bol jasne čitateľný. V anglojazyčnom svete, kde nerozlišujú slovo zvrchovanosť a suverenita, pretože im splyva do jedného slova suverenita, si môžu vysvetliť náš dnešný krok ako vyhlásenie nezávislého štátu, čo sa už objavilo v svetovej tlači. Preto sme navrhovali, aby sa v uznesení, ktorým prijímame deklaráciu, vyjadrila myšlienka, že o jej naplnenie sa budeme usilovať ústavnou cestou. Slovenská národná rada by tým vyslovila rovnaký záväzok, aký vyslovila výkonná moc vo svojom programovom vyhlásení. Takto by bol pre svet náš dnešný krok jednoznačnejší a čitateľnejší. Pretože ostatné poslanacké kluby vyjadrili svoj názor, aby sa uznesenie s takýmto obsahom o predstave krokov neprijímalo, rešpektujeme ich názor.

Dámy a páni,

cesta, ktorá nás čaká, bude cestou nielen štátoprávných krokov, ale i cestou ekonomických, sociálnych krokov každodenného života spoločnosti. Iste to nebude cesta ľahká, nech sa akokoľvek rozhodneme pri rozhodovaní o svojej budúcnosti. Dovoľte mi preto vysloviť presvedčenie, že na tejto ceste preukážeme dostatok vôle k vzájomnej zhode, dostatok vôle k prekonaniu rozdelenia Slovenska. Určite nechceme takú jednotu, akú poznáme z minulosti, keď jeden piska a ostatní tancujú, ale chceme jednotu, ktorá sa rodí zo spoločnej dohody, z rešpektovania partnera, jeho názorov - aby som to povedal obrazne - dohody o tom, akú pieseň budeme hrať a v akej tónine, aby sme sa vyhli falošným tónom. Viete, že viackrát sme vyjadrili pripravenosť k takejto dohode a vy-

jadrujeme ju aj dnes s myšlienkou, že je to jednoznačne na prospech Slovenska.

Je nepochybne, že Slovensko dnes naozaj stojí na križovatke. Hovoril som o ceste, ale tak ako to býva v slovenských rozprávkach, tých možných ciest je pred nami viac, a je na nás, aby sme sa správne rozhodli. Chceme vyslobodiť princeznu, ale na cestách nás čakajú prekažky a ťažkosti, niekde možno aj sedemhlavý drak. Rozprávka sa vždy končí dobre. My, na rozdiel od rozpravok, ten koniec presne nepoznáme. O to väčšia zodpovednosť nás musí sprevádzať pri našom rozhodovaní.

Za poslanecky klub Strany demokratickej ľavice vám oznamujem, že Deklaráciu o zvrchovanosti Slovenskej republiky podporíme a o jej naplnenie sa budeme usilovať ustavnou cestou. /Potlesk./

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem panovi poslancovi Ftačnikovi za klub Strany demokratickej ľavice. Ďalej v rozprave vystúpi za klub Hnutia za demokratické Slovensko pan poslanec Hvezdoň Kočtuch.

Poslanec H. Kočtuch:

Vážena Slovenska narodna rada,
vážena vlada,
slávnostne zhromaždenie,
cteni hostia,

Klub Hnutia za demokratické Slovensko ma poctil veľkou dôverou predniesť v tejto dejinnej chvíli príhovor k vám všetkým tu v sále, i na Slovensku.

Ide o Deklaráciu o zvrchovanosti Slovenska. Prečo sa s ňou vlastne "mancujeme"? Či zvrchovanosť, suverenita nebola vari zapísaná do ústavy vo forme ústavného zákona? Isteže bola. Sám som mal tú česť osem mesiacov v roku 1968 riešiť ustavný zákon o československej federácii. Poznám návrhy, poznám dennodenné vyjasňovanie jednotlivých článkov ústavného zákona do 21. augusta, a poznám limity, mantinely, ktoré bolo treba prijať po 21. auguste 1968, lebo tutu ústavu sme prijali 27. októbra v tomže roku, v čase okupácie. Suverenita bola zakotvená, bol to však zápis do totalitného piesku. Nebol to zápis vrytý do mramoru alebo do kremeňa.

Na margo toho, čo povedal pan Čarnogurský, dovoľte opäť citovať Ezopa. Otrokar Xantos vravi Ezopovi: "Dones mi najlepšie jedlo na svete." Ezop donesie jazyk. Otrokar sa naňho osopí: "Jazyk? Toto je najlepšie jedlo?" Ezop vravi: "Áno, pane, jazyk, lebo jazykom možno vyspievať všetku krásu sveta, všetku vieru, nádej, lasku, dobro. Niet lepšieho jedla ako je jazyk." Xantos vravi: "Tak dobre, dones mi teraz najhoršie jedlo na svete." Ezop donesie jazyk. Ten istý jazyk. Otrokar sa naňho osopí, ale Ezop sa nedá. Vravi: "Jazykom možno pošpiniť, znevážiť, vyrieť všetku zlobu, ktorú ani tristo parov volov nevtiahne nazad do úst človeka. Áno, pane. Jazyk je najhoršie jedlo na svete." Verím, že poslanci a občania Slovenska práve v tejto dejinnej chvíli si dajú vnútorný záväzok, záväzok svojho svedomia, že pre nich jazyk bude poslom rozumu a rozum radcom jazyka. /Potlesk/.

Pre mňa, ak mám podať osobnú výpoveď, zakotvenie suverenity, zvrchovanosti do ústavy, aj to, že ju dnes ukazujeme, mi pripomína časy, keď v prvomájových sprievodoch naši potentáti si do kabatovej dierky zapichli karafiat a ním sa honosili.

Dovoľte, aby som sa vrátil teraz k svojmu prihovoru v mene Hnutia za demokraticke Slovensko. Dovoľte, aby som sa

oprel o ľudí, ktorí poznali a poznajú každý kústik našej histórie, umelecky ju precítili i premilovali. "Z tmy hlbín vzozreli, preds sme hor" - prihovára sa nám básnik práve dnes, práve v tejto chvíli. Ono Rázusovo preds sa je aj napriek, je aj navzdory, keďže moderné slovenské dejiny sú najmä dejinami vzdoru proti nesamostatnosti, proti večitému sluhovskému osudu. V tento deň "D" platí vari ono Kollárovo: "Stoj noha, posvatné miesta sú kdekoľvek kráčaš. K oblohe Tatier synu povznes do výšky pohľad", lebo "to, čo sto vekov bludných hodlalo, zvrtila doba." Zvrtila aj náš akoby nepremenný údol. Tvorcovia doby, jej oddaní služobníci, Pribina i Rastislav, Mojmir aj Svatopluk, jej neoblomní slovenskí muži aj ženy, Bernolák i Kollár, Štúr, Hurban aj Hodža, Daxner aj Francisci, Moyzes aj Kuzmány, Elena Maróthy-Šoltéssová, aj Terézia Vansová, Štefánik, Hlinka i Rázus pohli zakliatym vrchom. A spolu s nimi i ďalší, nikdy nezrátni, obetaví, až pokorne skromní, ale vytrvalí a vo svojom snažení neporazitelní občania našej vlasti.

Štúrovci nám dali jazyk. "Ó, mojej matky reč je krásota, je milota" - písal Hviezdoslav po tom, čo ho matka presvedčila, aby začal písať po slovensky. Dnes konečne vstupujeme do svojho dedičstva. V dedičnej listine, v najvlastnejšom našom odkaze čítame: "Pána mať je neprávost a väčšia byť pánom." Neprávost sme chápali ako sestru zloby a nenávisti, nenávisť ako kmotru skazy a záhuby. Preto našim historickým testamentom je žiť slobodne, vzpriamene, bez pánov a bez tútorov, bez sprievodcov dejinami, čo sa nám vnucovali. Sloboda, suverenita, spravodlivosť - to sú tri atribúty nášho dedičstva, to sú tie tri duchovné vrchy, ktoré môžeme vidieť v našom slovenskom znaku. To nie je naša výlučnosť. Sloboda, suverenita, spravodlivosť - to sú výsostné atribúty hodnotoveho rebríčka európskej i svetovej civilizácie. To mal na mysli aj Kollár, keď povedal: "A vždy, keď povieš Slovan, nech sa ti ozve človek". To je naše vyznanie humanity, demokracie.

V mene toho kréda k bratstvu, priateľstvu vyzývame všetky okolité i vzdialené národy a štáty, lebo chceme žiť ako slobodní medzi slobodnými. "Slobody hlas mocný budí zase všetky zeme. A my, chlapci podtatranski, či sedieť budeme?" Vstupujeme do dedičstva. Vstupujeme do dospeljej zodpovednosti, do práce i námah, ale aj do nového sebavedomia, seba-povedomia. Chceme demokratickú, spravodlivú, humánnu a bohatú vlasť našu pre všetkých, pre všetky národnosti, všetky etnické skupiny, aj pre náš slovenský narod. A za takúto vlasť chceme horieť v svätej obeti. To nech je náš jediný spoločný cieľ aj zmysel tejto chvíle i chvíľ buducich. Tak nám Pán Boh pomáhaj. /Potlesk/.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem pánovi poslancovi Hvezdoňovi Kočtúchovi za jeho vystúpenie. S technickou poznámkou sa prihlásil pán poslanec Marián Anđel.

Poslanec M. Anđel:

Vážení poslanci Slovenskej národnej rady,

v tomto čase, keď sa tisícročné úsilie slovenského národa o svojbytnosť napína, máte to šťastie, že vám dejiny dožičili urobiť historické rozhodnutie. Deklarácia o zvrchovanosti Slovenskej republiky, o ktorej nepochybujeme, že ju prijmete, bude zlomom v dejinách nášho národa a stane sa jedným z najvýznamnejších činov v jeho histórii. Tento významný krok na jeho ceste k vytvoreniu samostatnej Slovenskej republiky pomôže slovenskému národu zaradiť sa do rodiny slobodných a rovnoprávných národov. My, poslanci Slovenskej národnej strany vo Federálnom zhromaždení podporujeme prijatie tejto deklarácie. Nech Boh vedie vaše mysle v týchto rozhodujúcich chvíľach. V Prahe 17. júla 1992. /Potlesk./

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem pánovi poslancovi Andelovi. Prosím, hlasi sa ešte niekto do rozpravy?

/Nikto./

Ak nie, kým ju ukončíme, dovolil by som si vas, vážené dámy, vážení páni, oboznámiť s jednou informáciou. Medzi našimi hosťami na balkone, ktorých vzhľadom na ich neskorší prichod sme nemohli zaznamenať, sú aj predseda Severnej ligy - Lega nord - operujúcej pre sebaurčenie narodov severneho Talianska. Je to federálny prezident pan Franco Rocchetta a Franco Speroni z Milana /potlesk/.

So stručnou poznámkou sa ešte hlasi pán poslanec Fogaš.

Poslanec Ľ. Fogaš:

Vážené predsedníctvo,
vážená vláda,
vážené poslankyne, poslanci,

zdá sa, že tu bol predložený návrh, ktorý by mohol byť i priechodný, oýšem domnievam sa, že ho treba trošičku spresniť. Pan poslanec Csáky v prvej časti svojho vystúpenia odporučil doplniť návrh deklarácie. Aj v uznesení hovoríme o tom, že sa chceme držať ústavnosti. Náš ustavný poriadok ani ústava nepozná pojem "národná menšina", ale pozna pojem "narodnostna menšina". Ak teda chceme byť v sulade s ústavou, odporučal by som tento pojem zmeniť na "narodnostna menšina" a zaradiť to ako novu vetu do odseku 3.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Prosim predstaviteľov klubov Maďarskeho kresťansko-demokratickeho hnutia a hnutia Spolužitie, aby sa k tomuto návrhu vyjadrili. Pan poslanec Rozsa.

Poslanec E. Rózsa:

Vážena Slovenska narodna rada,
pan premier,
vážena vláda,
váženi hostia,

klub poslancov trva na svojom návrhu, ktorý bol prednesený poslancom Csakym presne podľa predneseného textu. Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Ďakujem panovi poslancovi Rozsovi. V súlade s mojím návrhom, aby po vystúpení zástupcov poslaneckých klubov bola rozprava ukončená, dávam o tomto návrhu hlasovať. Po ukončení rozpravy budeme už bez rozpravy hlasovať o návrhu, ktorý bol predložený.

Prosim, prezentujme sa.

Konštatujem, že v sále je prítomných 141 poslancov, to znamená, že Slovenska narodna rada je uznašiaschopná.

Hlasujeme o ukončení rozpravy.

Kto je za ukončenie rozpravy?

Konštatujem, že za ukončenie rozpravy je 136 poslancov.

Kto je proti?

Proti je jeden poslanec.

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržali 4 poslanci./

Dámy a páni, konštatujem, že rozprava bola ukončená.

V súlade s rokovacím poriadkom dávam hlasovať o pozmeňujúcom návrhu, ktorý predniesol pan poslanec Csáky. Ešte raz ho prečítam. Sú tam dva pozmeňovacie návrhy. Môžem ich chápať ako jeden celok, alebo budeme o každom návrhu hlasovať osobitne?

Poslanec P. Csáky:

O každom osobitne.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Prvý pozmeňujúci návrh pana poslanca Csákyho je na koniec tretieho odseku doplniť po slovách "demokraticke a humanistické odkazy" vetu "Rovnoprávne postavenie národných menšín a etnických skupín zakotvíme v ústave Slovenskej republiky a toto garantujeme aj medzinárodnými dohodami."

Dámy a páni, dávam hlasovať o tomto pozmeňujúcom návrhu. Prosím, prezentujte sa.

/Prezentovalo sa 146 poslancov./

Konštatujem, že Slovenská národná rada je uznášaniaschopná.

Kto je za tento návrh?

Konštatujem, že za návrh je 17 poslancov.

Kto je proti?

Proti je 99 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 30 poslancov./

Konštatujem, že prvý pozmeňovací návrh k textu deklarácie, ktorý predložil pán poslanec Csaky, nebol prijatý. Dru-

hý pozmeňujúci návrh je na konci štvrtého odseku zmeniť text nasledovne: "ako základ suverénneho štátu občanov Slovenska".

Prosím, prezentujeme sa.

Je nás stále 147.

Kto je za tento návrh?

Za návrh bolo 41 poslancov a poslankyň.

Kto je proti?

Proti návrhu bolo 79 poslancov a poslankyň.

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 27 poslancov a poslankyň./

Konštatujem, že ani druhý návrh pána poslanca Csákyho nedostal dostatočný počet hlasov.

Vážene panie poslankyne,

vážení páni poslanci,

pristúpime k hlasovaniu o návrhu Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky, ktoré je zároveň hlasovaním o uznesení, ktoré máte pred sebou. Prosím overovateľov Slovenskej národnej rady poslancov pánov Jána Figeľa a Jána Frenu, aby viedli záznam o hlasovaní. Prosím, aby zaujali určené miesto a aby predsedajúcemu po skončení hlasovania oznámili celkový výsledok hlasovania.

Spôsob hlasovania sme určili na začiatku nášho hlasovania. Dovoľte, aby som ho pripomenul. Postupovať budeme tak, že sa osloví každý poslanec, ktorý po oslovení vstane a vysloví svoje stanovisko slovom "hlasujem za deklaráciu", "hlasujem proti deklarácii" alebo "zdržiavam sa hlasovania". Predsedajúci schôdze meno hlasujúceho poslanca a jeho hlasovanie zopakuje. S hlasovaním začneme u členov Predsedníctva Slovenskej národnej rady, po nich budú hlasovať poslanci - členovia vlády a potom ďalší poslanci podľa zasadacieho poriadku.

Zároveň vám chcem, dámy a páni, oznamiť, že na dnešnú schôdzu sa ospravedlnili pre chorobu traja poslanci, a to pán poslanec Jozef Jakuš, pán poslanec František Javorský a pán poslanec Ján Hrbal.

Dámy a páni,

prveho oslovujem predsedu Slovenskej narodnej rady pana Ivana Gašparoviča, ktoreho prosím, aby odsuhlasenou formou verejného hlasovania vyjadril svoje stanovisko k návrhu deklarácie.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Hlasujem za deklaráciu.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Konštatujem, že pán poslanec Ivan Gašparovič, predseda Slovenskej narodnej rady hlasoval za deklaráciu. Tým odovzdávam predsedanie schôdze predsedovi Slovenskej národnej rady pánovi Ivanovi Gašparovičovi, aby pokračoval v hlasovaní.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Budeme pokračovať v hlasovaní. Prosím prveho podpredsedu Slovenskej narodnej rady pána Petra Weissa o hlasovanie.

Prvy podpredseda SNR P. Weiss:

Som za deklaráciu. Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pan prvý podpredseda Peter Weiss hlasoval za deklaráciu. Poprosím ďalej podpredsedu Slovenskej národnej rady pána Augustína Mariana Husku o hlasovanie.

Podpredseda SNR A. M. Húska:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi podpredsedovi. Pán podpredseda hlasoval za deklaráciu. Ďalej poprosím o hlasovanie pána podpredsedu Jozefa Prokeša.

Podpredseda SNR J. Prokeš:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem panovi Prokešovi. Ďalej svojím hlasom k deklarácii sa vyjadrí pan poslanec Milan Sečanský.

Poslanec M. Sečanský:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne pánovi Sečánskemu. Ako ďalší sa k deklarácii vyjadrí pan poslanec Marián Anđel.

Poslanec M. Andel:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Konštatujem, že pán poslanec Marián Andel hlasoval za deklaráciu. Prosim pána poslanca Ivana Laluhu, aby sa vyjadril k deklarácii.

Poslanec I. Laluha:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Prosim pána poslanca Pavla Hrušovskeho.

Poslanec P. Hrušovský:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pan poslanec Hrušovský hlasoval proti deklarácii. Prosim pána poslanca Antona Neuwirtha.

Poslanec A. Neuwirth:

Hlasujem proti predloženej deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Neuwirth hlasoval proti deklarácii. Prosim pána poslanca Jozefa Reu.

Poslanec J. Rea:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Reovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pán poslanec Pavel Koncoš.

Poslanec P. Koncoš:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne pánovi poslancovi Koncošovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať poslanec Ernő Rózsa.

Poslanec E. Rózsa:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Rózsa sa zdržal hlasovania. Ďalej bude hlasovať pán poslanec Ladislav Polka.

Poslanec L. Polka:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Polka hlasoval za deklaráciu. Bude hlasovať pán Hvezdoň Kočtuch.

Poslanec H. Kočtúch:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Kočtúchovi. Hlasovať bude pán poslanec Ľubomír Fogaš.

Poslanec Ľ. Fogaš:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Fogašovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Hlasovať o deklarácii bude ďalej pán poslanec Vladimír Mečiar.

Poslanec V. Mečiar:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Mečiarovi, ktorý hlasoval za deklaráciu /potlesk/. Hlasovať bude ďalej pán poslanec Milan Kňažko.

Poslanec M. Kňažko:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Kňazko hlasoval za deklaráciu. Prosím pani Oľgu Keltošovú, aby hlasovala.

Poslankyňa O. Keltošová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni Keltošovej. Hlasovala za deklaráciu. K deklarácii sa teraz vyjadrí pani Katarína Tóthová.

Poslankyňa K. Tóthová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne pani poslankyni, ktorá hlasovala za deklaráciu. Hlasovať bude pán poslanec Ľudovít Černák.

Poslanec Ľ. Černák:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pani poslankyňa Mária Aibeková.

Poslankyňa M. Aibeková:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni. Hlasovala za deklaráciu. Hlasovať bude poslanec Vladimír Bajan.

Poslanec V. Bajan:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Poslanec Bajan hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude ďalej poslankyňa Mária Bartošiková.

Poslankyňa M. Bartošiková:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni. Hlasovala za deklaráciu. Hlasovať bude ďalej poslankyňa Eva Bartošová.

Poslankyňa E. Bartošová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pani poslankyňa hlasovala za deklaráciu. Hlasovať bude ďalej poslanec Ján Belan.

Poslanec J. Belan:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Belanovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude pán Albin Bernaták.

Poslanec A. Bernaták:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi. Hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pán poslanec Tibor Cabaj.

Poslanec T. Cabaj:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán Tibor Cabaj hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude ďalej pán Tomáš Cingel.

Poslanec T. Cingel:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne pánovi poslancovi Cingelovi. Hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pani poslankyňa Viera Danielová.

Poslankyňa V. Danielová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Ďalej bude hlasovať poslankyňa Anna Draxlerová.

Poslankyňa A. Draxlerová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pani poslankyňa Draxlerová hlasovala za deklaráciu. Pan poslanec Karol Dubjel.

Poslanec K. Dubjel:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Dubjelovi. Hlasoval tiež za deklaráciu. Hlasovať bude pan poslanec Ján Ďurana.

Poslanec J. Ďurana:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne poslancovi Ďuranovi. Hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude ďalej poslanec Jan Fekete.

Poslanec J. Fekete:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Feketemu. Hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude pán poslanec Ján Findra.

Poslanec J. Findra:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Findrovi. Hlasoval za deklaráciu. Pán František Gaulieder.

Poslanec F. Gaulieder:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem panovi poslancovi Gauliederovi. Hlasoval za deklaráciu. Pán Igor Gazdik.

Poslanec I. Gazdik:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem panovi poslancovi. Hlasoval tiež za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pani poslankyňa Marcela Gbúrova.

Poslankyňa M. Gbúrová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni. Hlasovala za deklaráciu. Hlasovať bude pán poslanec Rudolf Goč.

Poslanec R. Goč:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Goč hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude pán poslanec Juraj Hanák.

Poslanec J. Hanák:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne pánovi poslancovi Hanákovi. Hlasoval tiež za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pán poslanec Jozef Hanker.

Poslanec J. Hanker:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne pánovi poslancovi Hankerovi. Ďalej bude hlasovať pán poslanec Homola.

Poslanec P. Homola:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Milan Hudina.

Poslanec M. Hudina:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Hudina hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pani Alžbeta Ištoňová.

Poslankyňa A. Ištoňová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne. Pani poslankyňa Ištoňová hlasovala za deklaráciu. Pán poslanec Ivan Jaroš.

Poslanec I. Jaroš:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec hlasoval za deklaráciu. Poslanec Bohumil Kačmár.

Poslanec B. Kačmár:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Kačmár hlasoval tiež za deklaráciu. Pán poslanec Marian Kelemen.

Poslanec M. Kelemen:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Kelemenovi. Hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Stanislav Kobela.

Poslanec S. Kobela:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Kobela hlasoval za deklaráciu. Pán Igor Korbela.

Poslanec I. Korbela:

Hlasujem za deklaráciu.

Predsedseda I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Korbela hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Ján Korec.

Poslanec J. Korec:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán Korec hlasoval za deklaráciu. Pán Štefan Kuričšák.

Poslanec Š. Kuričšák:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Kuričšákovi. Hlasoval za deklaráciu. Pan Tibor Kuzbert.

Poslanec T. Kuzbert:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán Tibor Kuzbert tiež hlasuje za deklaráciu. Pán poslanec Ľupták.

Poslanec I. Ľupták:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Ivanovi Ľuptákovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Imrich Móri.

Poslanec I. Móri:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Mórimu. Hlasoval tiež za deklaráciu. Pán Arpád Matejka.

Poslanec A. Matejka:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec hlasoval tiež za deklaráciu. Dušan Masiar.

Poslanec D. Masiar:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi. Hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude pán Miroslav Miček.

Poslanec M. Miček:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec hlasoval tiež za deklaráciu. Hlasovať bude pán Ján Michalko.

Poslanec J. Michalko:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Michalkovi, ktorý tiež hlasoval za deklaráciu. Prosim pána poslanca Milana Mrenku.

Poslanec M. Mrenko:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Mrenkovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pani poslankyňa Eudmila Mušková.

Poslankyňa E. Mušková:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni Muškovej. Hlasovať bude poslanec Ľubomír Novotný.

Poslanec Ľ. Novotný:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude pani poslankyňa Milada Ondrejovičová.

Poslankyňa M. Ondrejovičová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pani poslankyňa hlasovala tiež za deklaráciu. Pán Ján Pivoluska.

Poslanec J. Pivoluska:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Pivoluska hlasoval za deklaráciu. Pán Igor Pribula.

Poslanec I. Pribula:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Pribula hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pani poslankyňa Mária Romanovská.

Poslankyňa M. Romanovská:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni. Hlasovala za deklaráciu. Pani Eva Rusnáková.

Poslankyňa E. Rusnáková:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pani poslankyňa Eva Rusnáková hlasovala tiež za deklaráciu. Pán Jozef Sokol.

Poslanec J. Sokol:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán Jozef Sokol hlasoval za deklaráciu. Bude hlasovať poslanec Igor Surový.

Poslanec I. Surový:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi Surovému. Hlasoval za deklaráciu. Pán Stanislav Šárossy.

Poslanec S. Šárossy:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Šárossymu, ktorý tiež hlasovať za deklaráciu. Poslanec Ján Šebo.

Poslanec J. Šebo:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Šebovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Jozef Šútovský.

Poslanec J. Šútovský:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne. Pán poslanec Šútovský hlasoval za deklaráciu. Pán Jozef Tarčák.

Poslanec J. Tarčák:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Tarčák hlasoval tiež za deklaráciu. Poprosím o hlasovanie pani Gizelu Ťavodovú.

Poslankyňa G. Ťavodová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pani poslankyňa hlasovala za deklaráciu. Pan Peter Tomeček.

Poslanec P. Tomeček:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Poslanec Tomeček hlasoval za deklaráciu. Pán Marián Vanko.

Poslanec M. Vanko:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec hlasoval tiež za deklaráciu. Eva Valčeková.

Poslankyňa E. Valčeková:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pani poslankyňa Valčeková hlasovala za deklaráciu. Miloš Vajda.

Poslanec M. Vajda:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec hlasoval tiež za deklaráciu. Pan Vlastimil Vicen.

Poslanec V. Vicen:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán Vicen hlasoval za deklaráciu. Pani Mária Vrábľová.

Poslankyňa M. Vrábľová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pani poslankyňa Vrábľová hlasovala za deklaráciu. Pán poslanec Ivan Výboch.

Poslanec I. Výboch:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi, ktorý tiež hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať poslanec Ján Zeman.

Poslanec J. Zeman:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. O hlasovanie ďalej poprosím Alfonza Zoričáka.

Poslanec A. Zoričák:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec tiež hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude ďalej pán poslanec Radomír Žingor.

Poslanec R. Žingor:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Žingorovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Pán Peter Brňák.

Poslanec P. Brňák:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem, pán poslanec. Pán poslanec Brňák hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Jozef Čapkovič.

Poslanec J. Čapkovič:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec hlasoval tiež za deklaráciu. Pán poslanec Anton Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Anton Hrnko hlasoval za deklaráciu. Ďalej bude hlasovať pán poslanec Igor Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Chamula hlasoval za deklaráciu. Pani Gabriela Kaliská.

Poslankyňa G. Kaliská:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pani poslankyňa Kaliská hlasovala tiež za deklaráciu. Pan poslanec Štefan Kvietik.

Poslanec Š. Kvietik:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem panovi poslancovi Kvietikovi, ktorý hlasoval tiež za deklaráciu. Pán poslanec Milan Letko.

Poslanec M. Letko:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Letko hlasoval za deklaráciu. Pán Ladislav Ballek.

Poslanec L. Ballek:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Ballekovi. Hlasoval tiež za deklaráciu. Pán poslanec Eduard Barány.

Poslanec E. Bárány:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Bárányovi. Hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Pavol Bogdan.

Poslanec P. Bogdan:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Bogdanovi. Hlasoval tiež za deklaráciu. Pán poslanec Štefa Daňo.

Poslanec Š. Daňo:

Zdržiam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Daňovi, ktorý sa zdržal hlasovania. Pán poslanec Andrej Dudaš.

Poslanec A. Dudaš:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Dudašovi. Hlasoval za deklaráciu. Prosím o hlasovanie pani poslankyňu Mariu Ďurišínovú.

Poslankyňa M. Ďurišínová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni Ďurišínovej, ktorá tiež hlasovala za deklaráciu. Pan poslanec Robert Fico.

Poslanec R. Fico:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Ficovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Poslanec pan Ján Frena.

Poslanec J. Frena:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Frenovi, ktorý hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude pán poslanec Milan Ftáčnik.

Poslanec M. Ftáčnik:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Ftašnikovi. Hlasoval za deklaráciu. Hlasovať bude pan poslanec Vladimír Miškovský.

Poslanec V. Miškovský:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Miškovskemu, ktorý tiež hlasoval za deklaráciu. O hlasovanie poprosím pána poslanca Slotu.

Poslanec J. Slotu:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Slotovi, ktorý hlasoval tiež za deklaráciu. Poslanec pán Viliam Sojka.

Poslanec V. Sojka:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Viliam Sojka hlasoval tiež za deklaráciu. Poslanec Peter Sokol.

Poslanec P. Sokol:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi Petrovi Sokolovi, ktorý tiež hlasoval za deklaráciu. Poslanec Marián Vrabc.

Poslanec M. Vrabc:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Mariánovi Vrabcovi. Hlasoval tiež za deklaráciu. Pani poslankyňa Bibiana Guldanova.

Poslankyňa B. Guldanová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyni Guldanovej. Hlasovala za deklaráciu. Pán poslanec Juraj Hraško.

Poslanec J. Hraško:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Juraĳ Hraško hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Ivan Hudec.

Poslanec I. Hudec:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Hudecovi. Hlasoval za deklaráciu. Pán poslanec Pavol Jakubík.

Poslanec I. Jakubík:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Jakubík hlasoval tiež za deklaráciu. Pán poslanec Peter Jaroš.

Poslanec P. Jaroš:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Jaroš hlasuje za deklaráciu. Poslanec Pavol Kanis.

Poslanec P. Kanis:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Pavlovi Kanisovi. Hlasoval tiež za deklaráciu. Pán poslanec Ladislav Kliman.

Poslanec L. Kliman:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Kliman hlasuje za deklaráciu. Poslanec Jozef Košnár.

Poslanec J. Košnár:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi Košnárovi. Hlasuje tiež za deklaráciu. Ďalej hlasuje pán Jan Ľupták.

Poslanec J. Ľupták:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Ľuptákovi, ktorý tiež hlasuje za deklaráciu. Pani poslankyňa Oľga Marhulíková.

Poslankyňa O. Marhulíková:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pani poslankyňi Marhulíkovej. Hlasovala tiež za deklaráciu. Pani poslankyňa Marta Oravcová.

Poslankyňa M. Oravcová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pani poslankyňa Marta Oravcová hlasuje za deklaráciu. Prosím pána Juraja Plesníka.

Poslanec J. Plesník:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Plesník hlasuje za deklaráciu. O hlasovanie poprosím pani Gabrielu Rothmayerovú.

Poslankyňa G. Rothmayerová:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne. Pani poslankyňa Rothmayerová hlasuje za deklaráciu. Pán poslanec Július Brocka.

Poslanec J. Brocka:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Brockovi, ktorý hlasuje proti deklarácii. Vyzývam pána Jána Čarnogurskeho.

Poslanec J. Čarnogurský:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Ján Čarnogurský hlasuje proti deklarácii. V hlasovaní bude pokračovať pán Mikulaš Dzurinda.

Poslanec M. Dzurinda:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Dzurinda hlasuje proti deklarácii. Hlasovať bude pán poslanec Ján Figeľ.

Poslanec J. Figeľ:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem. Pán poslanec Ján Figeľ hlasuje proti deklarácii. Ďalej bude hlasovať pán Bohumil Chmelik.

Poslanec B. Chmelík:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem poslancovi Chmelíkovi. Hlasuje tiež proti deklarácii. Poslanec Ján Krivčik.

Poslanec J. Krivčik:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Ján Krivčik hlasuje proti deklarácii. Poslankyňa Edita Bauerová.

Poslankyňa E. Bauerová:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslankyňa Edita Bauerová hlasuje proti deklarácii. Árpád Duka Zólyomi.

Poslanec A. Duka-Zólyomi:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Árpád Duka-Zólyomi hlasuje proti deklarácii. Poslanec Mikuláš Fehér.

Poslanec M. Fehér:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Fehér hlasuje proti deklarácii. Pán poslanec Ján Varjú.

Poslanec J. Varjú:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Varjú sa zdržal hlasovania. Poslanec Ján Weis.

Poslanec J. Weis:

Hlasujem za deklaráciu.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Ján Weis hlasuje za deklaráciu. Poslanec Jozef Zselenák.

Poslanec J. Zselenák:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Zselenák sa zdržal hlasovania. Pán poslanec Ladislav Kvasnička.

Poslanec L. Kvasnička:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Ladislav Kvasnička hlasuje proti deklarácii.
Poslanec Peter Lauko.

Poslanec P. Lauko:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Peter Lauko hlasuje proti deklarácii. Poslanec
Ján Masarik.

Poslanec J. Masarik:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Ján Masarik hlasuje proti deklarácii. Poslanec
František Mikloško.

Poslanec F. Mikloško:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec pán František Mikloško hlasuje proti deklará-
cii. Pán poslanec Ladislav Pittner.

Poslanec L. Pittner:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Ladislav Pittner hlasuje proti deklarácii.
Poslanec Jozef Polačko.

Poslanec J. Polačko:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Jozef Polačko hlasuje proti deklarácii. Poslanec Miroslav Pollák.

Poslanec M. Pollák:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič.

Poslanec Miroslav Pollák hlasuje proti deklarácii. Pán poslanec J. Filakovský.

Poslanec J. Filakovský:

Zdržujem sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Filakovský sa zdržal hlasovania. Prosím pána Štefana Harnu.

Poslanec Š. Harna:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Štefan Harna hlasuje tiež proti deklarácii. O hlasovanie ďalej poprosím pána poslanca Zsolta Komlósyho.

Poslanec Zs. Komlósy:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Komlósy hlasuje proti deklarácii. Pan Ladislav Dobos.

Poslanec L. Dobos:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ladislav Dobos hlasuje tiež proti deklarácii. Ladislav Koteles.

Poslanec L. Koteles:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ladislav Koteles hlasuje proti deklarácii. Vojtech Bugar.

Poslanec V. Bugár:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Vojtech Bugár sa zdržal hlasovania. Pán poslanec Miroslav Tahy.

Poslanec M. Tahy:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Miroslav Tahy hlasuje proti deklarácii. Pán Štefan Taraj.

Poslanec Š. Taraj:

Hlasujem proti deklarácii.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Štefan Taraj hlasuje proti deklarácii. Poslanec Pál Csáky.

Poslanec P. Csáky:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Pán poslanec Csáky sa zdržal hlasovania. Pan poslanec Pavol Barta.

Poslanec P. Barta:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec Pavol Barta sa zdržal hlasovania. Hlasovať bude ďalej pán János Fóthy.

Poslanec J. Fóthy:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Poslanec János Fóthy sa zdržal hlasovania. Ako posledný bude hlasovať pán poslanec Pavol Farkas.

Poslanec P. Farkas:

Zdržiavam sa hlasovania.

Predseda SNR I. Gašparovič:

Ďakujem pánovi poslancovi Farkasovi, ktorý sa zdržal hlasovania.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, pýtam sa, či ste všetci uplatnili svoje právo hlasovať?

/Všetci poslanci hlasovali./

Ak áno, prosím overovateľov Slovenskej národnej rady, aby mi oznámili celkový výsledok hlasovania.

Ďakujem, dostal som výsledky hlasovania.

Zisťujem, že na hlasovaní bolo prítomných 147 poslancov. Za návrh deklarácie hlasovalo 113 poslancov. /Potlesk./ Proti návrhu hlasovalo 24 poslancov. Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov.

Konštatujem, že sme schválili Deklaráciu Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky. /Potlesk./

Prosím prvého podpredsedu Slovenskej národnej rady pána Petra Weissa, aby prevzal vedenie schôdze.

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vzácni hostia,

vzhľadom na závažnosť a význam prijatého dokumentu pristúpime k slávnostnému vyhláseniu Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky a jej podpísaniu. Prosím prítomných, aby počas slávnostného vyhlásenia a podpisu stáli.

Prosím pána predsedu, aby predniesol slávnostné vyhlásenie Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky.

Predseda SNR I. Gašparovič:

My, demokraticky zvolená Slovenská národná rada, slávnostne vyhlasujeme, že tisícročné úsilie slovenského národa o svojbytnosť sa naplnilo.

V tejto historickej chvíli deklaruje prirodzené právo slovenského národa na sebaurčenie tak, ako to zakotvujú aj všetky medzinárodné dohody a zmluvy o práve národov na sebaurčenie.

Uznávajúc právo národov na sebaurčenie vyhlasujeme, že aj my si chceme slobodne utvárať spôsob a formu národného a štátneho života, pričom budeme rešpektovať práva všetkých, každého občana, národov, národnostných menšín a etnických skupín, demokratické a humanistické odkazy Európy a sveta.

Touto deklaráciou Slovenská národná rada vyhlasuje zvrchovanosť Slovenskej republiky ako základ suverenného slovenského národa. /Potlesk./

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Dovolím si poprosiť predsedu vlády Slovenskej republiky pána Vladimíra Mečlara, aby spolu s predsedom Slovenskej národnej rady pánom Ivanom Gašparovičom podpísali originály Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky, ktoré sa doručia prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, predsedovi Federálneho zhromaždenia, predsedovi vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, predsedovi Českej národnej rady a predsedovi Matice slovenskej.

/Počas podpisovania Deklarácie Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti Slovenskej republiky znela pieseň Eugena Suchoňa "Aká si mi krásna, ty rodná zem moja"./

/Potlesk./

/Na záver zaznela štátna hymna Slovenskej republiky./

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR P. Weiss:

Vážené panie poslankyne,
vážení páni poslanci,

program schôdze Slovenskej národnej rady sme vyčerpali, čím vyhlasujem 3. schôdzu Slovenskej národnej rady za skončenú a dovoľujem si vas pozvať v mene predsedu Slovenskej národnej rady na čašu vina do átria, ktore sa nachádza na prízemí. /Potlesk./

Rokovanie schôdze sa skončilo o 13.00 hodine.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

Číslo: 1894/1992

26

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

zo 17. júla 1992

o Deklarácii Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti
Slovenskej republiky

Slovenská národná rada

v súlade s princípom ústavnosti

schvaľuje

Deklaráciu Slovenskej národnej rady o zvrchovanosti
Slovenskej republiky ako je uvedená v prílohe.

Predseda
Slovenskej národnej rady
Ivan Gašparovič v. r.

Overovatelia

Ján Frena v. r.

Peter Tomeček v. r.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

Príloha k uzneseniu SNR

č. 26 zo 17. júla 1992

DEKLARÁCIA SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY O ZVRCHOVANOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY

My, demokraticky zvolená Slovenska národná rada,
slavnostne vyhlasujeme,
že tisícročné úsilie slovenského národa o svojbytnosť
sa naplnilo.

V tejto historickej chvíli deklarujeme prirodzené právo
slovenskeho národa na sebaurčenie tak, ako to zakotvujú aj všetky
medzinárodné dohody a zmluvy o práve národov na sebaurčenie.

Uznávajúc právo národov na sebaurčenie, vyhlasujeme, že aj
my si chceme slobodne utvárať spôsob a formu národného a štátneho
života, pričom budeme rešpektovať práva všetkých, každého občana,
národov, národnostných menšín a etnických skupín, demokratické
a humanistické odkazy Európy a sveta.

Touto deklaráciou Slovenska národná rada vyhlasuje
zvrchovanosť Slovenskej republiky ako základ suverénneho štátu
slovenského národa.

O B S A H

Otvorenie a procedurálne otázky	str. 1
Návrh programu schôdze	str. 2
Poslanec F. M i k l o š k o	str. 3
Poslanec M. F t á č n i k	str. 4
Schválenie programu schôdze	str. 5
Poslanec V. M i ä k o v s k ý	str. 6
Poslankyňa G. R o t h m a y e r o v á	str. 6
Poslanec M. F t á č n i k	str. 7
Podpredseda SNR A. M. H ú s k a	str. 8
<u>Návrh Deklarácie Slovenskej národnej rady</u> <u>o zvrchovanosti Slovenskej republiky</u>	str. 11
Predseda SNR I. G a š p a r o v i č	str. 11
R o z p r a v a	str. 13
Predseda vlády SR V. N e č i a r	str. 13
Predseda FZ ČSSR M. K o v á č	str. 18
Poslanec P. C s á k y	str. 21
Poslanec Š. K v i e t i k	str. 24
Poslanec J. Č a r n o g u r s k ý	str. 27
Poslanec M. F t á č n i k	str. 34
Poslanec H. K o č t ú c h	str. 38
Poslanec M. A n d e l	str. 41
Poslanec Ľ. F o g a š	str. 42
Poslanec E. R ó z s a	str. 43
Hlasovanie o návrhoch z rozpravy	str. 44
Hlasovanie o návrhu Deklarácie SNR o zvrchovanosti Slovenskej republiky	str. 46

Výsledky hlasovania	str. 84
Slávnosté vyhlásenie Deklarácie SNR o zvrchovanosti Slovenskej republiky	str. 84
Skončenie 3. schôdze SNR	str. 86
P r í l o h y	
Uznesenie prijaté na 3. schôdzi SNR	